

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**Факультет економіки та управління
Кафедра економічної теорії**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІЧНА АНАЛІТИКА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

05 Соціальні та поведінкові науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

051 Економіка

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
на тему «**МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ В ЕКОНОМІЧНІЙ
АНАЛІТИЦІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ**»

здобувача Шербини Максима Володимировича
(ПІБ, підпис)

Науковий керівник: д.е.н., проф. Унінець Ірина Михайлівна
(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з
атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

в.о. завідувача кафедри: д.е.н., професор Кириленко В.І.

(підпис)

Київ 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ЕКОНОМІЧНІЙ АНАЛІТИЦІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ.....	12
1.1 Теоретичні засади міждисциплінарності в економіці	12
1.2 Сучасні тенденції в міждисциплінарних підходах до аналізу публічних фінансів	17
1.3 Ефективність та перспективи міждисциплінарних методів в аналізі публічних фінансів	22
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I.....	25
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ ВИКОРИСТАННЯМ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ МЕТОДІВ	27
2.1 Збір та аналіз статистичних даних щодо фінансової діяльності міста Києва	27
2.2 Міждисциплінарний аналіз фінансових даних міста Києва: використання та інтеграція методів.....	35
2.3 Висновки та рекомендації щодо функціонування публічних фінансів міста Києва: підсумок аналізу та перспективи покращення	45
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II	48
РОЗДІЛ 3. ТВОРЧІ РІШЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ПІДХОДІВ.....	51
3.1 Аналіз та розробка конкретних ідей та пропозиції щодо вдосконалення структури та управління публічними фінансами з використанням міждисциплінарних методів	51
3.2 Стратегії впровадження міждисциплінарних методів в управління публічними фінансами: рекомендації, приклади та перспективи	58
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III.....	67
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73
ДОДАТКИ.....	75

ВСТУП

Актуальність теми: Тема "Міждисциплінарні методи досліджень в економічній аналітиці публічних фінансів" має велику актуальність у контексті сучасної економічної науки та практики. За останні роки спостерігається зростання інтересу до міждисциплінарного підходу у вивченні публічних фінансів, що відображено в багатьох наукових джерелах. Публічні фінанси є основним інструментом державного управління, спрямованим на забезпечення сталого економічного зростання, соціальної стабільності та безпеки громадян.

В умовах ефективного державного управління актуальним стає питання оптимізації використання публічних фінансових ресурсів. Зокрема, у контексті економічної аналітики публічних фінансів виявляється необхідність застосування міждисциплінарних методів для комплексного аналізу та управління цими ресурсами. Суттєва актуальність даної теми обумовлена постійними змінами у світовій економіці,

Застосування міждисциплінарних методів досліджень у економічній аналітиці публічних фінансів дозволяє отримати глибше розуміння складних взаємозв'язків між різними сферами життєдіяльності держави та їх вплив на фінансову стійкість та стабільність. Наприклад, соціологічні дослідження можуть допомогти виокремити фактори, що впливають на рівень довіри громадян до владних структур та ефективність боротьби з корупцією, тоді як політологічний аналіз дозволить зрозуміти вплив політичних процесів на формування та реалізацію фінансової політики.

В умовах війни в Україні проблема ефективного управління публічними фінансами набуває особливої актуальності. Військовий стан та загрози цілісності держави не лише створюють необхідність великих витрат на оборону та військову підготовку, але й значно впливають на всі сфери економіки та соціального розвитку країни.

Недостатньо ефективне використання публічних фінансів може призвести до серйозних економічних та соціальних проблем, зокрема зростання державного боргу, зменшення інвестицій у розвиток, зростання безробіття та збільшення соціальної напруги. Тому питання ефективного управління публічними фінансами набуває стратегічного значення для забезпечення сталого розвитку та безпеки країни.

Дослідження методологічних засад міждисциплінарних підходів у економічній аналітиці публічних фінансів та їх застосування в контексті війни та конфліктів може сприяти розробці нових стратегій управління фінансовими ресурсами, а також підвищити ефективність витрат та забезпечити оптимальне використання обмежених бюджетних коштів у сфері оборони, соціального захисту та економічного розвитку. Такі дослідження мають велике значення для практичного впровадження управлінських рішень на державному рівні та сприяють зміцненню фінансової стійкості та безпеки країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: робота виявляє велику актуальність в контексті сучасних економічних викликів, особливо в Україні. Автор спирається на аналіз останніх досліджень і публікацій, зокрема статей А. М. Колота, Вітора Невеша та інших, що почали знаходити вирішення конкретних проблем у сфері публічних фінансів за допомогою міждисциплінарних підходів. Вони вказують на необхідність подальшого дослідження та розробки нових методологічних підходів для ефективного управління фінансовими ресурсами державного сектору. А. М. Колот у своїх дослідженнях акцентує увагу на використанні соціологічних та політичних методів аналізу для розуміння поведінки суб'єктів управління публічними фінансами. Він досліджує взаємозв'язки між фінансовими рішеннями державних органів та соціально-політичними процесами в країні. Його роботи демонструють, що ефективне управління публічними фінансами потребує не лише економічних, а й соціальних та політичних аспектів. Віктор Невеш зосереджується на розробці методологічних підходів до аналізу фінансових систем державного сектору з урахуванням їх взаємодії

з іншими сферами життєдіяльності суспільства. Він вказує на необхідність інтеграції економічних, фінансових, соціологічних та політичних аспектів у дослідженнях публічних фінансів для отримання комплексного уявлення про їх функціонування та управління.

Мета і завдання дослідження: Мета бакалаврської роботи полягає у дослідженні методологічних засад міждисциплінарних досліджень в економічній аналітиці публічних фінансів та їх застосуванні. В роботі проведено аналіз сучасного стану та напрямів досліджень у цій області, вивчення теоретичних основ і методичних підходів, а також аналіз функціонування публічних фінансів з використанням міждисциплінарних методів.

Завдяки комбінації різних наукових підходів і методів, таких як економічний аналіз, статистичний аналіз, аналіз публічного управління, аналіз ефективності управлінських рішень, а також політологічні та соціологічні дослідження, вдалося отримати комплексне уявлення про стан фінансів та можливості їхнього вдосконалення.

Завдання кваліфікаційної роботи включають:

1. Проведення детального аналізу літературних та наукових джерел з метою розуміння поняття міждисциплінарності в економічній аналітиці та оцінки поточного стану досліджень у цій галузі.
2. Вивчення теоретичних основ міждисциплінарних досліджень в економіці та фінансах для подальшого формування теоретичної бази дипломної роботи.
3. Оцінка ефективності та обґрунтованість застосування міждисциплінарних методів шляхом проведення критичного аналізу існуючих теорій та концепцій.

4. Дослідження та апробація міждисциплінарних методів в аналізі публічних фінансів з використанням методів фінансового, економічного та статистичного аналізу.

5. Розробка конкретних рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення управління публічними фінансами на основі отриманих результатів досліджень, підкріплених науковими аргументами та аналізом даних.

Об’єкт дослідження: Публічні фінанси та процес функціонування публічних фінансів міста Києва, що включають формування, управління та використання фінансових ресурсів у контексті державного управління. Дослідження спрямоване на вивчення функціонування публічних фінансів з використанням міждисциплінарних методів, що об’єднують економічну та фінансову аналітику з іншими науковими дисциплінами.

Предмет дослідження: Методи і підходи міждисциплінарного аналізу, що застосовуються для вивчення та оптимізації функціонування публічних фінансів міста Києва, зокрема економічні, фінансові, статистичні та інші аналітичні методи, та їх вплив на ефективність управління фінансами. Дослідження спрямоване на аналіз методологічних підходів до використання міждисциплінарних методів у економічній аналітиці публічних фінансів та їх застосування в практичній діяльності.

Методи дослідження, використані для досягнення мети бакалаврської роботи, включають:

1. Аналіз літературних та наукових джерел для дослідження поняття міждисциплінарності в економічній аналітиці та оцінки поточного стану досліджень. Використовувався метод систематизації та аналізу наявної наукової літератури.

2. Теоретичний аналіз для вивчення теоретичних основ міждисциплінарних досліджень в економіці та фінансах із застосуванням методу логіко-аналітичного аналізу.

3. Критичний аналіз для оцінки ефективності та обґрунтованості застосування міждисциплінарних методів, який включав критичний аналіз існуючих теорій та концепцій.

4. Фінансовий, економічний та статистичний аналіз для вивчення та апробації міждисциплінарних методів в аналізі публічних фінансів міста Києва. Цей аналіз дозволив ідентифікувати ключові фактори впливу на ефективність управління фінансовими ресурсами та пріоритетні напрямки розвитку міста.

5. Геопросторовий аналіз для визначення просторового розподілу бюджетних витрат та розвитку інфраструктури міста, підкреслюючи пріоритети для інвестицій.

6. Соціологічні дослідження для виявлення соціальних та економічних факторів, що впливають на зміни у сфері освіти та надання рекомендацій для оптимізації системи освіти та ресурсів.

7. Аналіз публічного управління для оцінки ефективності управлінських рішень та розподілу бюджетних ресурсів, а також для визначення їх впливу на соціально-економічний розвиток міста.

8. Розробка рекомендацій на основі отриманих результатів досліджень. Було сформовано конкретні ідеї та пропозиції щодо вдосконалення управління публічними фінансами, обґрунтовані науковими аргументами та підтримані аналізом даних.

Дані методи дозволили виконати поставлені завдання та досягти мети дослідження з визначеної теми.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів:

Теоретична значущість роботи виявляється у наданні комплексного огляду та аналізі сучасного стану досліджень в галузі міждисциплінарних підходів до аналізу публічних фінансів, що дозволяє виявити ключові напрямки розвитку цієї наукової дисципліни.

Особливу актуальність набувають дослідження, які враховують соціальні та політичні наслідки бюджетних рішень у сучасному світі. Додатково, важливим напрямком є інтенсивне використання інструментів цифрової технології для аналізу та моніторингу публічних фінансів. Це сприяє підвищенню рівня прозорості та відкритості управління фінансами та залученню громадськості до моніторингу бюджетних процесів.

Додатково, важливим аспектом розвитку міждисциплінарних підходів є удосконалення методів аналізу публічних фінансів за допомогою інноваційних моделей та підходів, таких як програмно-цільове бюджетування та стратегічне планування. Це сприяє більш ефективному розподілу бюджетних ресурсів та досягненню стратегічних цілей.

У світлі цих напрямів важливо продовжувати вивчати теоретичні основи міждисциплінарних досліджень в контексті економіки та фінансів. Це включає в себе розгляд теорій макроекономіки, фіскальної політики, фінансового управління та інших концепцій, які сприяють кращому розумінню складних взаємозв'язків у сфері державних фінансів.

Вивчення теоретичних основ та методичних підходів дозволяє розкрити сутність та переваги застосування міждисциплінарних методів у дослідженні економічних процесів та фінансових систем.

Критичний аналіз існуючих теорій та концепцій виявляє їх переваги та недоліки, що сприяє подальшому розвитку наукової думки в цій галузі.

Методична значущість: робота визначає конкретні методи та прийоми, які можуть бути використані для аналізу публічних фінансів, включаючи економічний, фінансовий та статистичний аналіз.

Апробація розглянутих методів на прикладах публічних фінансів міста Києва дозволяє практично перевірити їх ефективність та застосовність.

Практична значущість: результати аналізу функціонування публічних фінансів міста Києва надають підґрунтя для розроблення пропозицій та рекомендацій з оптимізації управління фінансами міста.

Сформульовані пропозиції щодо впровадження міждисциплінарних методів у практику управління галуззю публічних фінансів в Україні можуть бути використані у роботі державних органів, місцевих самоврядувань та інших зацікавлених сторін.

Наукова новизна роботи полягає в комплексному огляді та аналізі сучасного стану досліджень у галузі міждисциплінарних підходів до аналізу публічних фінансів, а також у розробці рекомендацій щодо їх вдосконалення. Особливу увагу приділено дослідженню соціальних і політичних наслідків бюджетних рішень та використанню цифрових технологій для підвищення прозорості та залучення громадськості до моніторингу бюджетних процесів. Це дослідження може внести вагомий вклад у розвиток теорії та практики управління публічними фінансами, підвищуючи прозорість, ефективність та стратегічність бюджетного процесу.

Інформаційна база дослідження для бакалаврської роботи на тему "Міждисциплінарні методи досліджень в економічній аналітиці публічних фінансів" включає широкий спектр джерел інформації як національного, так і міжнародного характеру, серед них:

1. Статті вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків[1, 2, 4, 6, 7]
2. Методичні матеріали та наукові посібники [3, 8]

3. Звіти та статистичні дані [5]

Зазначені джерела надають базовий матеріал для огляду літератури, аналізу сучасного стану досліджень у галузі публічних фінансів, вивчення теоретичних основ та методичних підходів, а також для проведення аналізу функціонування публічних фінансів з використанням міждисциплінарних методів. Вони є важливим джерелом інформації для розробки пропозицій та рекомендацій щодо оптимізації управління публічними фінансами та впровадження міждисциплінарних методів у практику управління цією галуззю в Україні.

Кваліфікаційна робота включає в себе 3 розділи:

Розділ 1: Методологічні засади міждисциплінарних досліджень в економічній аналітиці публічних фінансів. У даному розділі проводиться всебічний огляд сучасних підходів та тенденцій. Проаналізовано літературу щодо концепції міждисциплінарності, теоретичні основи та існуючі теорії в цій галузі.

Розділ 2: Аналіз функціонування публічних фінансів з використанням міждисциплінарних методів. У цьому розділі проведено всебічне дослідження публічних фінансів міста Києва із застосуванням міждисциплінарних методів. Міждисциплінарний підхід включав геопросторовий аналіз для оцінки розподілу бюджетних витрат та соціологічні дослідження для виявлення соціальних та економічних факторів. Розроблено ефективні стратегії управління бюджетом, рекомендації щодо оптимізації витрат та підвищення ефективності програм, що можуть покращити управління фінансами як у Києві, так і в Україні загалом.

Розділ 3: Творчі рішення та перспективи оптимізації публічних фінансів з використанням міждисциплінарних підходів. У завершальному розділі роботи розроблено конкретні пропозиції для вдосконалення структури та управління публічними фінансами України. Висвітлено проблему нестабільності бюджету та

запропоновано стратегії для впровадження міждисциплінарних методів. Проведено прогностні оцінки та розглянуто перспективи розвитку в цій сфері.

РОЗДІЛ 1

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ЕКОНОМІЧНІЙ АНАЛІТИЦІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ

1.1 Теоретичні засади міждисциплінарності в економіці

Для комплексної характеристики категорії, що є предметом даної роботи, існує необхідність розглядати її як мінімум з дев'яти позицій, які згадуються в праці автора Колота А. М. [1]:

“1. Міждисциплінарність – це запозичення і перетікання підходів і методів різних наук (дисциплін)

2. Міждисциплінарність – це здатність побачити, розпізнати, сприйняти те, що стає доступним в межах окремо взятої науки (дисципліни) за використання методів та інструментарію інших наук (дисциплін).

3. Міждисциплінарність у практиці наукових досліджень економічного спрямування означає, з одного боку, перенесення соціально-економічних, управлінських методів, інструментарію за межі вивчення власне економіки, а з другого, взаємодію економістів з неекономістами, запозичення їхнього методичного і прикладного інструментарію.

4. Міждисциплінарність – це розширення міждисциплінарних зв'язків у якості протидії надмірній вузькості як предмету, сфери наукових досліджень, так і вузькості економічних дисциплін.

5. Міждисциплінарність – це запозичення взаємопов’язаними науками (дисциплінами) як методів, інструментарію, так і отриманих результатів дослідження та постійне звернення до їх теоретичних схем, моделей, категорій, понять.

6. Міждисциплінарність – це намагання подолати експансію так званого “економічного імперіалізму” у більшість галузей економічної науки. Йдеться про невинувачене засилля економічних наук методологічними засадами, теоретичним інструментарієм неокласики, мейнстріму і прагнення збагатити економічні науки здобутками інших сучасних економічних, соціологічних, філософських теорій.

7. Міждисциплінарність – це не лише просте запозичення методів, інструментарію з інших наук (дисциплін), а й інтеграція останніх на рівні конструювання міждисциплінарних об’єктів, предметів, опрацювання яких дозволяє отримати нове наукове знання.

8. Міждисциплінарність – це науково-педагогічна новація, що породжує здатність побачити, розпізнати, сприйняти те, що є недоступним в межах окремо взятої науки (дисципліни) з її специфічним, вузькоорієнтованим об’єктом, предметом і методами дослідження.

9. Міждисциплінарність у широкому, функціональному її розумінні – це зіткнення, взаємопроникнення, синергія різних наук (дисциплін), що передбачає розвиток інтеграційних процесів, зростаючу взаємодію, взаємозбагачення методів, інструментарію задля отримання нового наукового знання.”

Сучасний світ прогресує з неймовірною швидкістю, привносячи зміни у всі сфери життя. У цьому контексті важливо зазначити, що економіка, як наука, теж виявляється на перехресті та перетинається з іншими галузями знань. Однак, зростаюча спеціалізація в економічних дослідженнях та освіті може призвести до фрагментації знань та обмеження можливостей у здатності розглядати економіку і суспільство в системному контексті.

В статті “Міждисциплінарний підхід як передумова розвитку економічної науки та освіти” основною ідеєю є пропозиція використовувати міждисциплінарний підхід як засіб збагачення суміжних наук та спільних зусиль для пояснення нових явищ і процесів. Такий підхід, відзначає автор, може сприяти розвитку наукового знання та подоланню суперечностей, що виникають внаслідок надмірної спеціалізації [1].

У вищезазначеній статті детально розглянуто важливість міждисциплінарного підходу в економічних дослідженнях. Це особливо актуально в контексті зростаючої мобільності та швидкозмінюваності в усіх сферах сучасного життя. Нова економіка вимагає нового розуміння економічних проблем і використання нових наукових знань. Щоб досягти цієї мети, необхідно активно застосовувати міждисциплінарний підхід у наукових дослідженнях і освітній діяльності.

Незважаючи на актуальність міждисциплінарності в економічних науках, на практиці такий підхід не отримав широкого застосування через недостатню співпрацю між представниками різних наукових галузей. Проте, для досягнення стійкого соціально-економічного розвитку необхідно активно застосовувати міждисциплінарний підхід у наукових дослідженнях і освіті.

Висновки, які виносяться на основі аналізу тексту статті, підкреслюють важливість міждисциплінарного підходу в економічних науках для вирішення сучасних викликів. Нова економіка потребує нових методологій досліджень та узагальнень, які б враховували комплексність сучасних явищ. Зростаюча важливість міждисциплінарності в економічних науках обумовлена потребою у розумінні складних процесів та явищ, які вимагають інтегрованого підходу. Крім того, необхідність синтезу та узагальнення наукових досліджень відзначається як ключова у формуванні нового уявлення про економіку та її розвиток. Також, підкреслюється важливість співпраці різних наукових шкіл та методологічних підходів для успішного розв'язання сучасних економічних проблем і досягнення стійкого розвитку.

В сучасному світі, де глобалізація та невизначеність стають нормою, економічні науки потребують нових підходів для розуміння складних явищ та процесів. І саме тут міждисциплінарність в економіці набуває ключового значення. Вона передбачає не лише оновлення методології досліджень, але й інтеграцію з іншими науками, такими як соціологія, філософія, політологія та інші.

Зокрема, перша форма міждисциплінарності в економіці — це об'єднання наук без порушення їхньої самостійності. Такий підхід створює "мости" між різними науками, дозволяючи зберегти плюралізм та унікальність кожної науки, а в той же час розвиваючи їх взаємодію. Це відкриває нові перспективи для створення інтегрованих продуктів та проектів, які потребують інтердисциплінарного підходу [2].

Друга форма міждисциплінарності полягає у створенні інтегрованих продуктів та проектів. Це вимагає від науковців не лише злиття методологій, але і активної співпраці для досягнення спільних цілей. Такий підхід дозволяє створити нові форми знань та методологій для розв'язання сучасних економічних проблем.

Економічні науки зіштовхуються з низкою нових викликів та змін у структурі економіки. Особливо це стосується розвитку нової економіки, де матеріальні активи поступаються місцем нематеріальним, а технології та інформаційні ресурси стають головними факторами виробництва. В цьому контексті нагальною стає необхідність міждисциплінарного підходу в економіці.

А. М. Колот в статті “Міждисциплінарний підхід як домінанта розвитку економічної науки та освітньої діяльності” виділяє перш за все зміну об'єктів дослідження, вимагає нового підходу. Традиційно економіка була спрямована на аналіз матеріальних активів, але нова економіка ставить на перший план нематеріальні активи, які включають в себе знання, інформацію та інновації. У цьому контексті важливо розуміти не лише економічні, але й соціальні та культурні аспекти [2].

Друга ключова ідея полягає у зміні ролі людини та технологій в економіці. У сучасній епохі технології стають основним драйвером економічного зростання, а значення людського фактору переоцінюється. Це ставить перед економічною наукою завдання переглянути свої підходи до розуміння ролі технологій у сучасній економіці та їх впливу на людський капітал.

Третя ідея зазначає на потребу у новому методологічному підході. Особливості сучасної економіки та поява нових факторів виробництва вимагають від економічних наук оновлення своїх методологій та інструментів аналізу. Це передбачає розробку нових моделей, які б враховували вплив технологій, інновацій та нематеріальних активів на економічні процеси [2].

Четверта ідея вказує на зміну управлінської філософії. Інформаційно-комунікаційна революція призводить до того, що управління стає більш інтегрованим та глобальним. Це вимагає нового підходу до вивчення та розуміння економічних явищ, що відбивається на методах та підходах управління.

Остання ідея підкреслює, що міждисциплінарний підхід є відповіддю на сучасні виклики. Зростаюча мобільність та швидкоплинність у сучасному світі вимагають комплексного підходу до вивчення економіки, що може бути забезпечено лише за умови міждисциплінарної співпраці та досліджень.

Отже, зазначені теоретичні засади міждисциплінарності в економіці показують необхідність розвитку нових підходів та методів аналізу для ефективного розуміння та розв'язання сучасних економічних проблем.

1.2 Сучасні тенденції в міждисциплінарних підходах до аналізу публічних фінансів

У сучасному світі аналіз та визначення публічних фінансів відіграють ключову роль у розвитку країни та забезпеченні економічної стабільності. Зростання глобалізації та складності сучасних викликів вимагає від науковців та фахівців у галузі фінансів та економіки міждисциплінарного підходу до аналізу публічних фінансів. Нами розглянуто основні тенденції в міждисциплінарних підходах до аналізу публічних фінансів на основі досліджень та напрямків розвитку в цій області.

Однією з ключових тенденцій є звернення до комплексного розгляду публічних фінансів з позицій економіки, фінансів, політики та соціології. Сучасний аналіз публічних фінансів передбачає оцінку не лише економічних показників, але й соціальних та політичних аспектів їх впливу на суспільство.

Іншою важливою тенденцією є розширення області застосування методів міждисциплінарного аналізу. Для вивчення публічних фінансів використовуються методи економетрики, соціологічні опитування, а також методи аналізу державного управління. Це дозволяє отримати більш об'єктивну та повну картину фінансового стану держави.

Наступною тенденцією полягає в активному використанні концепцій та моделей, що допомагають у побудові міждисциплінарних досліджень у галузі публічних фінансів. Наприклад, концепція сталого розвитку дозволяє оцінити вплив фінансових рішень на екологічну стійкість суспільства, а моделі геополітичного аналізу допомагають врахувати зовнішні фактори в управлінні фінансами.

Ще однією важливою тенденцією є посилення уваги до проблем корупції та недоїмки в управлінні публічними фінансами. Міждисциплінарний аналіз дозволяє виявляти корупційні схеми, виявляти прогалини в законодавстві та розробляти ефективні механізми боротьби з цими явищами.

Нарешті, важливою тенденцією є зростання уваги до розвитку інституційного середовища для ефективного управління публічними фінансами. Міждисциплінарний підхід дозволяє вивчати взаємодію між інституціями, політичними процесами та фінансовою системою країни для забезпечення сталого розвитку [3].

Сучасні тенденції в міждисциплінарних підходах до аналізу публічних фінансів відображають складність та різноманітність фінансових взаємозв'язків у сучасному світі. Різні аспекти досліджень в цій області показують, що фінансова система країни, включаючи публічні фінанси, визначає економічний розвиток через перерозподіл валового внутрішнього продукту. Публічні фінанси залишаються основним інструментом регулювання цього процесу, а їх аналіз необхідний для оцінки фінансової системи країни.

Міждисциплінарність виявляється у зв'язку між аналізом фінансової системи та функціонуванням публічних фінансів. Дослідження в цій області вимагає поєднання економічних, фінансових та соціологічних аспектів для розуміння повного спектру впливу фінансів на суспільство.

Аналіз різних аспектів публічних фінансів, таких як структура витрат, виконання бюджету та управління державним боргом, відображає складні взаємозв'язки в сучасній економіці. Пропозиції щодо розвитку публічних фінансів включають удосконалення бюджетної системи, збільшення ролі середньострокового та довгострокового планування, а також поліпшення механізму оцінки економічної ефективності проєктів, фінансованих з державного бюджету.

Сучасні тенденції в міждисциплінарних підходах до аналізу публічних фінансів на основі матеріалів статті “A brief guide to the UK public finances”[4]:

1. Стан досліджень та напрями розвитку міждисциплінарних підходів в аналізі публічних фінансів. Останні дослідження розглядають не лише традиційні аспекти публічних фінансів, такі як бюджетування та податкова політика, але й більш глибокі питання, такі як розподіл видатків та управління державним боргом. Основними напрямками розвитку є поєднання економічних, фінансових та політичних аспектів у аналізі публічних фінансів, а також використання новітніх методів дослідження та моделювання для розуміння складних динамік.

2. Теоретичні основи міждисциплінарних досліджень в контексті економіки та фінансів. Міждисциплінарний підхід в аналізі публічних фінансів базується на розумінні фундаментальних принципів економіки, таких як роль державного втручання у ринкову економіку та вплив фінансових рішень на соціальну сферу. Ці принципи поєднуються з фінансовими концепціями, такими як управління ризиками та фінансова стійкість, для формування комплексного уявлення про публічні фінанси.

3. Різноманітні концепції для побудови міждисциплінарних досліджень у галузі публічних фінансів. Серед концепцій, які використовуються у міждисциплінарних дослідженнях публічних фінансів, можна виділити такі як;

- аналіз бюджетного процесу,
- оцінка фіскальних політик,
- дослідження макроекономічних впливів фінансових рішень,
- аналіз соціально-економічних наслідків державної політики [4].

Використання цих концепцій дозволяє здійснити комплексний аналіз публічних фінансів з різних точок зору та розкрити їхні взаємозв'язки з економічним та соціальним розвитком країни.

Загалом, міждисциплінарний підхід до аналізу публічних фінансів стає все більш важливим у сучасному світі, оскільки він дозволяє отримати глибше розуміння складних економічних та соціальних процесів, які впливають на фінансову стійкість та ефективність управління державними ресурсами.

Сучасні тенденції в міждисциплінарних підходах до аналізу публічних фінансів відображають широкий спектр факторів, що впливають на економічну стабільність та фіскальну політику держав. Останні дослідження та аналізи демонструють необхідність інтеграції різних дисциплін, таких як економіка, фінанси, державна політика та інші, для глибшого розуміння складних взаємозв'язків управління державними фінансами. Проаналізуємо основні напрями розвитку цих підходів та їх теоретичні основи.

Одним з ключових напрямів є аналіз бюджетних дефіцитів та профіцитів, який дозволяє оцінити фінансову стійкість держави та її здатність до управління економікою. Дослідження таких явищ, як структурний та циклічний дефіцити, розкривають вплив економічних факторів на фіскальну політику та потребу в інтервенції уряду у економіку в різні періоди.

Другим важливим аспектом є аналіз динаміки державного боргу та його впливу на економіку. Вивчення факторів, що впливають на накопичення боргу, та розробка стратегій його керування стають необхідними для запобігання фінансовим кризам та забезпечення стабільності національної валюти.

Третім напрямом є аналіз структури видатків та джерел доходів держави. Вивчення цих аспектів дозволяє визначити пріоритети в галузі соціального захисту, інфраструктури та інших сфер, а також ефективно використовувати фінансові ресурси для досягнення стратегічних цілей.

Далі, важливим напрямом є порівняння державних фінансів різних країн. Це дозволяє виявити особливості та тенденції в управлінні фінансами на міжнародному

рівні, а також визначити найбільш успішні практики та стратегії для досягнення економічної стійкості та зростання.

У світлі цих напрямів важливо розглядати теоретичні основи міждисциплінарних досліджень в контексті економіки та фінансів. Це включає в себе теорії макроекономіки, фінансової політики, фінансового управління та інші концепції, які допомагають розуміти складні взаємозв'язки між різними аспектами державних фінансів.

Однією з основних ідей у міждисциплінарних підходах є зростання уваги до впливу публічних фінансів на соціально-економічний розвиток. Замість виключної концентрації на економічних показниках, сучасні дослідження стають більш комплексними, враховуючи соціальні та політичні наслідки бюджетних рішень. Це відображається у вивченні розподілу бюджетних ресурсів на соціальні програми, охорону здоров'я, освіту та інфраструктуру.

Ще однією важливою напрямом є активне використання інструментів цифрової технології для аналізу та моніторингу публічних фінансів. Завдяки цифровим платформам та програмам, які надають доступ до даних про бюджетні ресурси та їх використання, стає можливим забезпечити більшу прозорість та відкритість управління фінансами. Це сприяє залученню громадськості до моніторингу бюджетних процесів та збільшує відповідальність уряду перед громадянами.

Також важливою напрямом розвитку міждисциплінарних підходів є удосконалення методів аналізу публічних фінансів з використанням інноваційних моделей та підходів. Наприклад, впровадження методів програмно-цільового бюджетування, стратегічного планування та оцінки ефективності програм дозволяє більш ефективно розподіляти бюджетні ресурси та досягати поставлених цілей.

По-перше, важливо відзначити необхідність чіткого визначення поняття публічних фінансів. Умови сучасного ринкового середовища та незалежності

вимагають точного визначення та розуміння цього терміну. Важливо розрізняти різні компоненти публічних фінансів, такі як державний бюджет, податки, фінансування політичних партій та інші складові. Таке розуміння дозволяє ефективно управляти фінансовими ресурсами та розробляти стратегії фінансової політики.

Вивчення теоретичних основ міждисциплінарних досліджень в контексті економіки та фінансів допомагає розкрити важливі зв'язки між різними аспектами управління публічними фінансами. Зокрема, розуміння економічних закономірностей та принципів фінансової системи сприяє розробці ефективних стратегій фінансового управління та боротьби з корупцією.

1.3 Ефективність та перспективи міждисциплінарних методів в аналізі публічних фінансів

Проаналізувавши різноманітні концепції, які використовуються для побудови міждисциплінарних досліджень у галузі публічних фінансів, можна відзначити роль цифрових технологій, правового регулювання та методів аудиту у забезпеченні ефективного управління фінансами. Використання цифрових платформ та програм дозволяє забезпечити більшу прозорість та відкритість управління фінансовими ресурсами. Правове визначення та регулювання публічних коштів сприяє підвищенню відповідальності уряду перед громадянами. А система державного аудиту дозволяє виявляти та усувати недоліки управління державними фінансами.

Усі ці аспекти свідчать про широкий спектр підходів та методів у вирішенні проблем бюджетної політики та фінансового управління. Врахування різних наукових

напрямів у аналізі та управлінні публічними фінансами є ключовим для досягнення оптимальних результатів у фінансовій сфері та забезпечення стабільності та розвитку економіки країни.

Сучасні тенденції в міждисциплінарних підходах до аналізу публічних фінансів відображають не лише еволюцію розуміння цього поняття, а й розмаїття підходів до його дослідження та аналізу.

Проводячи критичний аналіз існуючих теорій та концепцій, що використовуються у цих дослідженнях, можна виділити основні кейси:

По-перше, це зростання умовних зобов'язань уряду як одного з основних аспектів аналізу фіскальних ризиків. Ця концепція вказує на те, що зниження бюджетного дефіциту може супроводжуватися збільшенням умовних зобов'язань уряду, таких як підтримка фінансової системи та місцевих органів влади. Однак, критики можуть заперечувати, що зростання умовних зобов'язань не завжди є наслідком скорочення бюджетного дефіциту. Наприклад, уряд може створювати нові програми або розширювати існуючі, що призводить до зростання фінансових зобов'язань без необхідності скорочення дефіциту.

По-друге, концепцію погіршення фіскальних ризиків через умовні зобов'язання. Ця теорія вказує на те, що зобов'язання зростають через слабкий фінансовий сектор, недосконалу макроекономічну політику та системи регулювання. Однак, деякі дослідники можуть вважати, що не завжди можна чітко визначити зв'язок між зростанням умовних зобов'язань та погіршенням фіскальних ризиків, оскільки ці процеси можуть мати багатофакторну природу.

Різноманіття умовних зобов'язань також важливо розглядати критично. Хоча вони можуть включати в себе різні види витрат і підтримки, деякі дослідники можуть сумніватися у включенні певних видів зобов'язань до цієї категорії. Постає питання,

чи можна вважати за зобов'язання підтримку бізнесу в депресивних регіонах, якщо вона є скоріше стратегічною інвестицією, ніж покриттям фінансових зобов'язань?

Останній аспект, що варто розглянути, це міждисциплінарний аспект аналізу фіскальних ризиків. Хоча існує загальна згода про необхідність врахування різних аспектів, таких як економічні, фінансові, політичні та соціальні, деякі дослідники можуть висувати заперечення стосовно переваг такого підходу. З цього постає питання, чи можливо досягти взаєморозуміння між економістами та політиками щодо оцінки фіскальних ризиків, якщо їхні цілі та методи аналізу різняться?

Критичний аналіз існуючих теорій та концепцій в міждисциплінарних дослідженнях публічних фінансів показує, що хоча вони відображають важливі аспекти аналізу ризиків та зобов'язань, вони також можуть бути предметом суперечок і різноманітних підходів. Для подальшого розвитку цієї галузі необхідно не лише враховувати різноманітність підходів, але й активно шукати шляхи до узгодження різних точок зору та розробки більш комплексних моделей аналізу.

Міждисциплінарні методи у дослідженні публічних фінансів відіграють важливу роль у розвитку цієї науки та практики. Моя позиція полягає в переконанні, що застосування міждисциплінарних підходів у дослідженні публічних фінансів є надзвичайно ефективним і необхідним.

По-перше, міждисциплінарність дозволяє охопити різні аспекти публічних фінансів, такі як економічні, фінансові, соціальні, політичні та юридичні аспекти. Це дозволяє отримати повніше розуміння складності фінансової системи держави і врахувати взаємозв'язок між різними сферами діяльності.

По-друге, міждисциплінарність стимулює інновації та новаторство. Поєднання ідей та методів з різних наукових дисциплін сприяє виникненню нових підходів до аналізу та управління публічними фінансами. Наприклад, поєднання економічних

моделей з методами соціальних наук може допомогти краще зрозуміти вплив бюджетних програм на соціальну сферу.

По-третє, міждисциплінарність сприяє вирішенню складних проблем. Публічні фінанси часто вимагають комплексного підходу через їхню взаємодію з різними сферами життя суспільства. Використання методів з різних галузей дозволяє врахувати цю складність і знайти більш ефективні рішення.

Отже, вважаю, що застосування міждисциплінарних методів у дослідженні публічних фінансів є не лише доцільним, але й надзвичайно важливим для досягнення глибшого розуміння функціонування фінансових систем держави та розробки ефективних стратегій управління ними. Такий підхід дозволяє максимально враховувати різноманітність факторів, що впливають на публічні фінанси, і сприяє подальшому розвитку цієї важливої наукової та практичної галузі.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I

В даному розділі було проведено комплексний аналіз сучасних підходів та тенденцій, що характеризують використання міждисциплінарних методів у дослідженні публічних фінансів. В ході дослідження були здійснені наступні завдання: проведено огляд літератури та наукових джерел щодо поняття міждисциплінарності в економічній аналітиці, проаналізовано теоретичні основи міждисциплінарних досліджень в контексті економіки та фінансів, вивчено різноманітні концепції для побудови міждисциплінарних досліджень у галузі публічних фінансів, а також проведено критичний аналіз існуючих теорій та

концепцій, що використовуються у міждисциплінарних дослідженнях публічних фінансів.

Міждисциплінарний підхід у економічних науках виявляється надзвичайно важливим для вирішення складних економічних проблем. Сучасні виклики вимагають нових методологій та дослідницьких підходів, що враховують комплексність явищ та процесів у сучасній економіці. Розширення області застосування міждисциплінарного аналізу, а також співпраця різних наукових шкіл і методологічних підходів, сприяють досягненню стійкого розвитку.

Перша форма міждисциплінарності в економіці визначається як об'єднання наук без порушення їхньої самостійності, що сприяє розвитку "мостів" між різними галузями знань. Друга форма полягає у створенні інтегрованих продуктів та проектів, що вимагають активної співпраці між науковцями.

Зростаюча важливість міждисциплінарності обумовлена потребою у розумінні складних процесів та явищ, які вимагають інтегрованого підходу. Науковий аналіз показує, що важливою тенденцією є звернення до комплексного розгляду публічних фінансів з позицій економіки, фінансів, політики та соціології.

Міждисциплінарні методи у дослідженні публічних фінансів відіграють важливу роль у розвитку цієї науки та практики. Застосування міждисциплінарних підходів у дослідженні публічних фінансів є надзвичайно важливим для досягнення глибшого розуміння функціонування фінансових систем держави та розробки ефективних стратегій управління ними.

Ключовими тенденціями, виділеними у розділі, є комплексний розгляд публічних фінансів з різних позицій, розширення області застосування методів міждисциплінарного аналізу та різноманітні концепції для побудови досліджень у цій галузі. Його результати можуть бути корисними як для академічного співтовариства, так і для практиків у сфері публічного управління та фінансів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ МЕТОДІВ

2.1 Збір та аналіз статистичних даних щодо фінансової діяльності міста Києва

Звіт про виконання дохідної частини бюджету міста Києва за 2023 рік відображає важливі економічні та фінансові показники, які дозволяють оцінити стан публічних фінансів та ефективність фіскальної політики міста.

Аналізуючи основні аспекти звіту щодо фінансових показників бюджету міста Києва за 2023 рік. Загальні надходження склали 80 170 891,5 тис. грн, що становить 102,1% від річного плану, свідчаючи про перевищення планових показників. Основним джерелом доходів є податок на доходи фізичних осіб, який забезпечив 52,8% від загальних надходжень, і склав 36 485 285,9 тис. грн. Динаміка цього податку демонструє приріст на 115,7% порівняно з 2022 роком, що свідчить про позитивний економічний розвиток та зростання доходів населення. Місцеві податки і збори, зокрема єдиний податок, становлять другу за обсягом надходжень складову, досягаючи 19 043 174,4 тис. грн або 27,6% від загальних надходжень. Варто відзначити тенденцію зростання надходжень цих податків у порівнянні з попереднім роком. Також необхідно врахувати офіційні трансферти у формі субвенцій, дотацій та грантів, що складають 10,6% від загальних надходжень [5]. Детально з доходами бюджету та їх структурою можна ознайомитись на Рис. 2.1.

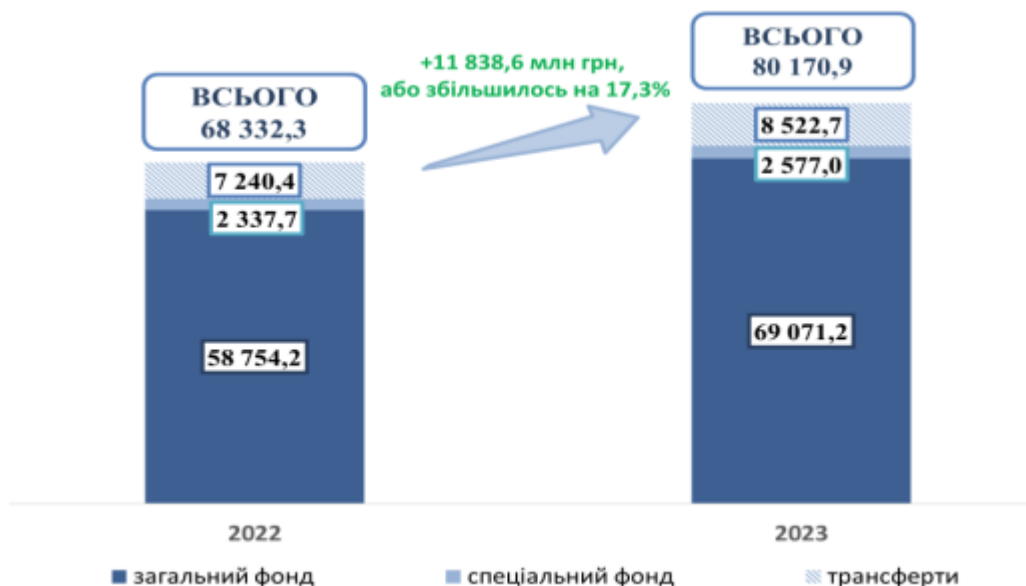

Рисунок 2.1 Доходи бюджету м. Києва за 2022-2023 роки (млн. грн) [5]

У контексті податку на нерухоме майно, відмінного від земельної ділянки, слід відзначити, що надходження цього податку склали 1 809 679,8 тис. грн, що становить 88,3% від річних показників 2023 року. Зменшення надходжень пов'язане зі змінами, внесеними Законом України від 11 квітня 2023 року, що передбачають звільнення від сплати податку за знищене чи пошкоджене нерухоме майно та скасування податкових повідомлень-рішень для фізичних осіб.

У сфері земельного податку та орендної плати за землю загальні надходження склали 4 021 132,6 тис. грн, або 103,1% до показників 2023 року. Відмічається, що на зменшення надходжень земельного податку вплинули зміни, внесені вищезгаданим законом, а також рішенням Київської міської ради щодо зменшення ставок податку [5].

Порушується і питання про тенденцію зменшення надходжень по платі за землю протягом року, що може мати негативні наслідки для виконання бюджету у майбутньому. Також слід зазначити, що зміни у податковому законодавстві,

включаючи звільнення від сплати податків та зміни ставок, можуть виявити суттєвий вплив на обсяги надходжень до бюджету міста.

Наслідком підвищення надходжень єдиного податку на 103,9%, склавших 13 122 369,3 тис. грн, стало підвищення мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму для працездатних осіб, а також збільшення кількості платників податку. Скасування норми щодо дії єдиного податку під час воєнного стану призвело до очікуваних втрат у рівнях надходжень цього податку.

У сегменті податку на прибуток відзначається зростання надходжень на 121,8%, склавши 8 920 405,9 тис. грн, що відбувається за участю приватних підприємств, підприємств з іноземними інвесторами та банківських установ, але зменшення спостерігається у сегменті підприємств комунальної власності та іноземних юридичних осіб.

Надходження рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів перевищили плановий показник на 134,0%, а також акцизного податку на 103,4%, що є результатом збільшення надходжень у різних сегментах, таких як пальне, тютюнові вироби та інші підакцизні товари [5].

Аналіз цих показників вказує на загальне збільшення податкових надходжень до бюджету міста Києва у 2023 році порівняно з попереднім роком. Проте, важливо враховувати вплив змін у законодавстві та економічні фактори на надходження податків, а також розглядати стратегії для забезпечення сталого фінансового розвитку міста.

Розглянувши основні фінансові та економічні показники, що відображають стан неподаткових надходжень до бюджету міста Києва за 2023 рік на основі звіту про виконання бюджету, виявлено наступні результати:

Неподаткові надходження, що становлять 1,9% від загального фонду бюджету без урахування субвенцій та дотацій з державного бюджету, досягли суми 1 328 569,7

тис. грн у 2023 році, що перевищує уточнені планові показники на 111,2%. Це зростання пов'язане з поверненням фінансування за минулі періоди, зокрема, сплатою коштів КП "Київтеплоенерго" та поверненням субвенції до місцевого бюджету за 2022 рік [5].

Плати за надання адміністративних послуг склали 525 920,6 тис. грн, що становить 100,2% до показників 2023 року та перевищує відповідний показник за аналогічний період 2022 року на 51 833,9 тис. грн. Збільшення надходжень пов'язане зі зростанням сплати за ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами, а також за інші адміністративні послуги.

Плати за оренду майнових комплексів та іншого майна, яке перебуває у комунальній власності, склали 33 932,1 тис. грн, що становить 49,8% до планових показників 2023 року. Зменшення надходжень обумовлене подовженням дії воєнного стану та рішеннями міської ради щодо звільнення орендарів від сплати за договорами оренди комунального майна.

Надходження державного мита склали 38 594,6 тис. грн, що становить 110,3% до запланованих показників. Збільшення надходжень спостерігається за рахунок мита, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів на спадщину і дарування, але зменшення спостерігається у сегменті, пов'язаному з одержанням патентів на об'єкти права інтелектуальної власності [5].

Аналіз цих показників вказує на зміни в неподаткових надходженнях до бюджету міста Києва у 2023 році, які відображаються через різноманітні фактори, включаючи зміни у законодавстві та економічні умови.

Розглянувши основні фінансові та економічні показники, які відображають стан доходів спеціального фонду бюджету міста Києва за 2023 рік на основі звіту про виконання бюджету, виявлено наступні результати:

Загальні доходи спеціального фонду склали 4 513 622,3 тис. грн протягом 2023 року, у тому числі офіційні трансферти (субвенції з державного бюджету та гранти) становили 1 936 586,6 тис. грн.

Виконання доходів спеціального фонду, без урахування субвенцій з державного бюджету та грантів, становило 94,8% до річного плану, що склало 2 577 035,7 тис. грн, на 239 333,6 тис. грн більше, ніж у 2022 році.

Надійшло 58 342,50 тис. грн екологічного податку, що становить 112,6% до показників на 2023 рік та на 6 517,5 тис. грн більше надходжень за 2022 рік. Це збільшення переважно пов'язане зі зростанням сплати екологічного податку за скиди забруднюючих речовин найбільшими платниками [5].

Власних надходжень бюджетних установ за 2023 рік становили 2 042 034,3 тис. грн, на 210 060,2 тис. грн більше ніж надходження за 2022 рік. Це збільшення пов'язане зі збільшенням сплати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю.

Надходження цільових фондів склали 65 582,3 тис. грн, що становить 29,2% до уточненого плану 2023 року та на 9 337,9 тис. грн менше, ніж у 2022 році. Зменшення надходжень цільового фонду пов'язане з рішенням Київської міської ради щодо підтримки суб'єктів господарювання під час дії воєнного стану.

Доходи від операцій з капіталом склали 401 194,4 тис. грн, що становить 69,2% до уточнених планованих показників, та на 13 448,1 тис. грн більше ніж у 2022 році. З цього, кошти від продажу землі становлять 319 273,3 тис. грн або 79,6% доходів від операцій з капіталом [5].

Аналіз цих показників вказує на стан доходів спеціального фонду бюджету міста Києва за 2023 рік, а також на фактори, що вплинули на зміни у цих доходах порівняно з попереднім роком з цими даними можна ознайомитись на Рис. А.1 (Додаток А).

Аналізуючи основні фінансові та економічні показники щодо виконання видаткової частини бюджету міста Києва за 2023 рік на основі поданих даних та Рис. А.2 (Додаток А), можна відзначити наступне:

Загальний обсяг бюджету міста Києва на видатки становив 98 562 332,3 тис. грн.

Виконання бюджету у 2023 році склало 82 968 310,9 тис. грн, що представляє 84,2% від запланованої суми.

Обсяг видатків за загальним фондом склав 56 315 998,7 тис. грн, що відповідає 94,3% до плану, тоді як видатки за спеціальним фондом становили лише 70,6% від запланованої суми, що складає 42 246 333,6 тис. грн. [5].

Загальне зростання видатків порівняно з попереднім роком становило 4 629 005,5 тис. грн.

Найбільше зростання видатків відбулося у сферах транспорту та дорожнього господарства, соціального захисту та соціального забезпечення, а також у житлово-комунальному господарстві.

Найвищі показники виконання річного плану спостерігаються у сферах зв'язку, телекомунікацій та інформатики, культури і мистецтва, а також захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій.

Спостерігається зростання частки видатків на транспорт та дорожнє господарство, соціальний захист та соціальне забезпечення, житлово-комунальне господарство, а також зменшення частки видатків на державне управління, освіту та охорону здоров'я.

Аналіз цих показників дозволяє зрозуміти, які сфери міського бюджету Києва були пріоритетними у 2023 році, які видатки зросли найбільш динамічно, а також як ефективно використовувалися кошти, передбачені у бюджеті [5].

Аналізуючи дані таблиці Б.1 (Додаток Б) видатки бюджету міста Києва за 2022/2023 роки за функціональною класифікацією, можна зробити наступні висновки:

1. Загальний обсяг видатків у 2023 році збільшився на 24 101 517,9 тис. грн порівняно з попереднім роком, що свідчить про загальний тренд зростання витрат.

2. Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення значно зросли у 2023 році на 3 741 147,4 тис. грн порівняно з попереднім роком, вказуючи на зростаючу увагу до соціальних програм та підтримки населення.

3. Видатки на транспорт та дорожнє господарство значно збільшилися в 2023 році на 16 938 095,9 тис. грн, що свідчить про активність у розвитку інфраструктурних проєктів та модернізації транспортної мережі.[5]

4. Резервний фонд значно зменшився у 2023 році на 3 389 408,8 тис. грн, що може вказувати на більш обережну фінансову стратегію міста та сконцентрованість на певних пріоритетах.

Цей аналіз дозволяє отримати краще розуміння динаміки витрат та ідентифікувати основні сфери, на які спрямовувалися фінансові ресурси міського бюджету в різні періоди.

Рисунок Б.1 Структура видатків за економічною класифікацією за 2022-2023 роки(млн. грн) [5]

Провевши докладний аналіз даних щодо міжбюджетних трансфертів у бюджеті міста Києва за 2023 рік, які зазначені на Рис. Б.1 (Додаток Б):

Загальний обсяг міжбюджетних трансфертів: Згідно зі звітом, у бюджеті міста Києва на 2023 рік міжбюджетні трансфerti з державного бюджету становили 8 727 797,4 тис. гривень.

Частка міжбюджетних трансфертів у структурі видатків: У 2023 році частка міжбюджетних трансфертів з державного бюджету у структурі видатків склала 10,2%.

Порівняно з показниками минулого року, цей показник зменшився на 1,5 відсоткових пунктів.[5]

Ці дані вказують на значущість міжбюджетних трансфертів як складової фінансової системи міста Києва та на їхню динаміку в порівнянні з попереднім періодом. Важливо враховувати ці показники при формуванні та аналізі фінансової стратегії міського бюджету.

Детальніше розглядаючи структуру міжбюджетних трансфертів вказану на Таблиці В.1 (Додаток В) де зазначено додаткову дотацію з державного бюджету. Сума цієї дотації у 2023 році склала 8 449 634,6 тис. гривень. Порівняно з показниками минулого року, спостерігається зменшення на 1 402 572,6 тис. гривень. Цей вид міжбюджетних трансфертів спрямований на підтримку суб'єктів космічної діяльності.

Міжбюджетні трансферти з державного бюджету за 2022/2023 роки викладені в діаграмі на Рис. 2.2 [5]

Рисунок 2.2 Міжбюджетні трансфери з державного бюджету за 2022/2023 роки [5 с. 17]

Трансфери з бюджету міста Києва іншим бюджетам: У 2023 році на цю категорію було виділено 6 114 160,3 тис. гривень. Це свідчить про зростання на 4 874 368,9 тис. гривень у порівнянні з показниками минулого року. Ці трансфери включають субвенції з місцевого бюджету до державного бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів [5].

Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на перерахування коштів в умовах воєнного стану: У 2023 році ця субвенція становила 4 724 160,3 тис. гривень, що є збільшенням на 3 894 368,9 тис. гривень порівняно з минулим роком. Ці кошти виділяються для забезпечення національної безпеки та усунення загрози збройної агресії.

Інші дотації з місцевого бюджету: У 2023 році на цю категорію було виділено 10 000,0 тис. гривень. Порівняно з показниками минулого року, спостерігається зменшення на 400 000,0 тис. гривень.

2.2 Міждисциплінарний аналіз фінансових даних міста Києва: використання та інтеграція методів

Аналіз публічного управління є ключовим інструментом для оцінки ефективності управлінських рішень, використання бюджетних ресурсів та виявлення проблем у системі управління. Цей метод, який розглядається як міждисциплінарний підхід до аналізу економіки, дозволяє провести глибокий розгляд державних фінансових показників та їх вплив на соціально-економічний розвиток міста.

У контексті міста Києва за 2023 рік, аналіз показав кілька ключових тенденцій у розподілі бюджетних ресурсів та їх використанні:

Державне управління відзначається зростанням видатків на 4,15%, що може вказувати на посилення потреб у вирішенні адміністративних питань та поліпшення рівня послуг для мешканців.

Сектор освіти показав зменшення видатків на 10,51%, що може свідчити про нестабільність у цій сфері, можливо, пов'язану зі структурними змінами або реформами.

Витрати на охорону здоров'я зросли на 21,18%, що свідчить про збільшення уваги до цього сектору та можливе зростання соціальних потреб [5].

Соціальний захист та соціальне забезпечення відзначаються значним збільшенням видатків на 92,68%, що може бути результатом зростання соціальних потреб або розширення програм соціального захисту.

Сектор будівництва та регіонального розвитку показав найбільше зростання видатків на 206,07%, що може вказувати на активізацію програм інфраструктурного розвитку.

Ці тенденції свідчать про реагування місцевої влади на соціально-економічні виклики та зміни в потребах населення. Однак зменшення видатків у секторі освіти може вимагати удосконалення управлінських рішень та оптимізації витрат для забезпечення якісної освіти для мешканців міста.

Аналізуючи звіт про виконання бюджету міста Києва за 2023 рік, проведено геопросторовий аналіз як міждисциплінарного методу аналізу економіки. Цей аналіз охоплює просторовий розподіл бюджетних витрат, вивчення територіальних особливостей розвитку міста та ідентифікацію пріоритетних зон для інвестування [5].

Звіт про бюджет міста Києва за 2023 рік показує, що в загальному фонді бюджету були передбачені видатки на різноманітні програми, такі як виплата премій за проведення містобудівних та архітектурних конкурсів, проектування, реставрацію та охорону пам'яток архітектури, будівництво житла для різних категорій населення та інші.

Значною частиною видатків були спрямовані на капітальні вкладення, такі як будівництво житла, освітніх та медичних установ, об'єктів комунальної власності та інфраструктурних об'єктів. Планові показники видатків на капітальні вкладення були значними, і вони були виконані на високому рівні, що свідчить про інтенсивний розвиток міста.

Геопросторовий аналіз також показує збільшення видатків у різних секторах міста. Наприклад, видатки на будівництво та розвиток метрополітену, мостів, автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури значно зросли порівняно з попереднім роком. Це може свідчити про активний розвиток транспортної та комунальної інфраструктури міста.

Щодо реалізації програм з реставрації та охорони пам'яток архітектури, видатки були проведені на рівні близько 70-80% річного плану, що свідчить про певний прогрес у цій сфері. Однак, деякі програми, такі як розроблення схем планування та забудови територій, залишилися нереалізованими [5].

Усі ці дані дозволяють ідентифікувати ключові напрямки розвитку міста та пріоритетні зони для подальшого інвестування. Геопросторовий аналіз є важливим інструментом для прийняття управлінських рішень та планування подальших інвестицій у розвиток міста Києва.

Продовжуючи геопросторовий аналіз звіту про виконання бюджету міста Києва за 2023 рік, додаткова інформація дозволяє зробити більш детальний огляд видатків та інвестицій, спрямованих на розвиток різних територій та секторів міста.

Бюджетна програма "Виконання інвестиційних проєктів в рамках здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій" передбачала значні видатки на капітальний ремонт та реконструкцію різних об'єктів. Наприклад, були спрямовані кошти на капітальний ремонт скверу біля парку ім. Івана Франка, реконструкцію стадіону та спортивних споруд спеціальної школи, а також на ремонт фасадів навчальних закладів.

Ще одна бюджетна програма, "Реалізація проєктів і заходів за рахунок залишку коштів спеціального фонду державного бюджету", також передбачала значні інвестиції у реконструкцію та технічне переоснащення різних об'єктів, таких як лікарня, полігон твердих побутових відходів тощо [5].

Інвестиції за рахунок програми "Реалізація програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ" були спрямовані на будівництво пішохідного мостового переходу, що підтверджує зусилля міста у здійсненні міжнародних проєктів та отриманні зовнішньої допомоги.

Також важливим напрямком інвестицій є транспорт та транспортна інфраструктура, де були зроблені великі вкладення у підтримку місцевого пасажирського транспорту, метрополітену та інших елементів транспортної системи. Це свідчить про важливість розвитку транспортної інфраструктури для сталого розвитку міста.

Геопросторовий аналіз показує, що місто Київ активно інвестує в розвиток різних територій та секторів економіки, зокрема в соціальну інфраструктуру, транспорт та екологію. Ці інвестиції сприяють підвищенню якості життя мешканців та зміцненню економіки міста.

Геопросторовий аналіз інвестицій в транспортну інфраструктуру міста Києва, додаткова інформація розкриває великий обсяг видатків на утримання та розвиток мостів, шляхопроводів та інших об'єктів транспортної інфраструктури.

За бюджетними програмами, пов'язаними з утриманням і розвитком транспортної інфраструктури, на виконання робіт з поточного утримання об'єктів дорожнього господарства та зовнішнього освітлення міста було передбачено значні кошти. Ці кошти були спрямовані на експлуатацію доріг, утримання зовнішнього освітлення та організацію дорожнього руху [5]. Це демонструє зусилля міста у підтримці та забезпеченні безпеки транспортної інфраструктури, видатки бюджету міста Києва на утримання та розвиток транспортної інфраструктури можна побачити на Рис. 2.3.

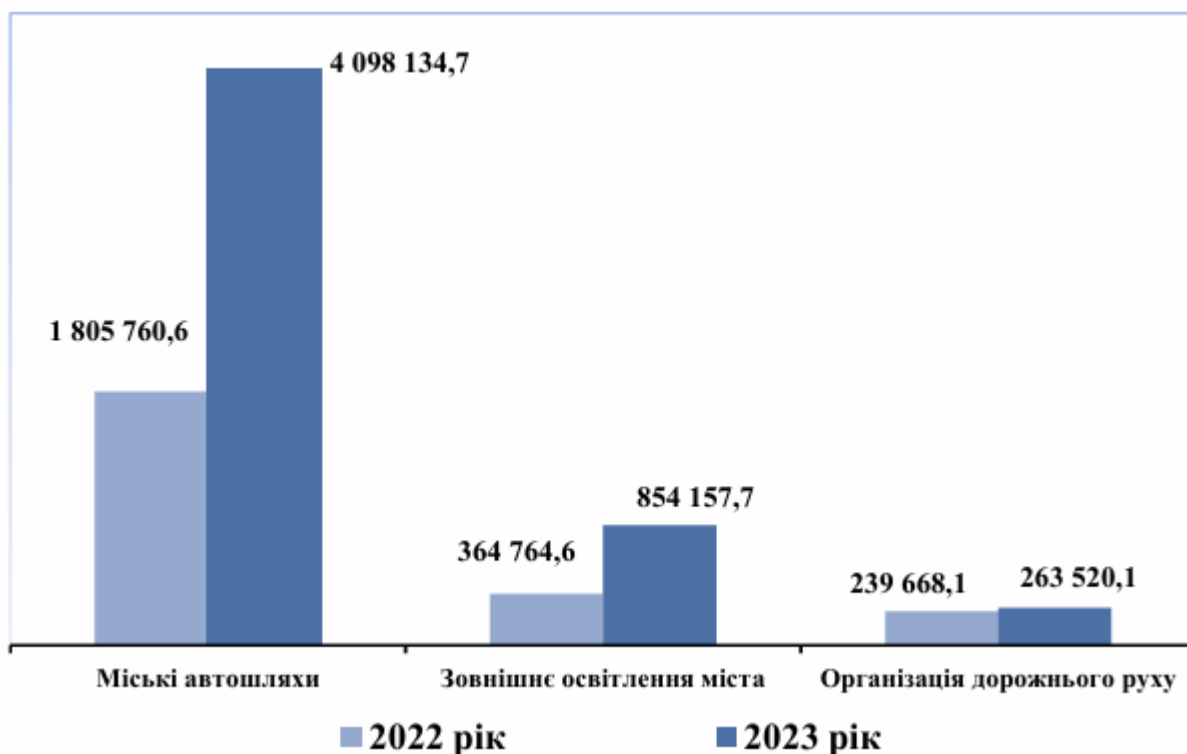

Рисунок 2.3 Видатки бюджету міста Києва на утримання та розвиток транспортної інфраструктури (тис. грн) [5 с. 54]

Міждисциплінарний аналіз економіки міста Києва за 2023 рік через соціологічне дослідження

У 2023 році місто Київ свідчить про активне економічне зростання, яке стимулюється і різними соціальними та культурними чинниками. Аналіз виконання бюджету міста Києва за 2023 рік, зокрема в сфері освіти, відображає складні процеси, які необхідно розглядати з інтердисциплінарного підходу, поєднуючи економічний аналіз з даними соціологічного дослідження.

За звітом про виконання бюджету міста Києва за 2023 рік, видатки на функціонування та розвиток закладів освіти значно зросли порівняно з попереднім роком. Зокрема, видатки на дошкільну освіту та загальну середню освіту показали різний тренд: зменшення видатків на дошкільну освіту через зменшення контингенту дітей та збільшення видатків на загальну середню освіту через збільшення кількості дітей, що отримують освіту цього рівня.

Соціологічне дослідження може допомогти виокремити фактори, що впливають на зміну контингенту дітей у дошкільних закладах та на зростання кількості дітей, які отримують загальну середню освіту. Дослідження настроїв батьків, їхніх соціальних та економічних умов може розкрити причини цих змін та надати рекомендації для оптимізації системи освіти міста.

Поєднання економічного аналізу з соціологічним дослідженням дозволить отримати комплексне уявлення про динаміку змін у сфері освіти міста Києва. Врахування думок та настроїв громадян стосовно освітніх питань допоможе впровадити більш ефективні стратегії управління освітнім процесом та ресурсами та їхнього впливу на соціальні та культурні аспекти життя міста. Цей підхід дозволяє розробляти більш обґрунтовані стратегії розвитку та управління, враховуючи потреби та очікування громадян.

Звіт про виконання бюджету міста Києва за 2023 рік в галузі охорони здоров'я також показує значне збільшення бюджетних призначень на ці цілі порівняно з попереднім роком. Загальна сума видатків на охорону здоров'я становить 7 939 054,3 тис. грн, що на 19,9% більше, ніж у 2022 році. Детальний аналіз цих видатків розкриває, які конкретні напрямки отримали фінансування та як вони використовувалися протягом року [5].

Призначення бюджетних коштів:

За 2023 рік видатки здійснювались з двох фондів: загального та спеціального. Загальний фонд бюджету отримав 4 845 074,8 тис. грн, а спеціальний - 3 093 979,5 тис. грн.

Використання коштів:

Загальна сума використаних коштів склала 6 950 916,2 тис. грн, що на 27,1% більше, ніж у 2022 році. З цієї суми 4 397 545,5 тис. грн було використано за рахунок загального фонду, а 2 553 370,7 тис. грн - за рахунок спеціального.

Напрямки використання коштів:

Частково кошти були використані на підтримку міської цільової програми "Здоров'я киян" та "Громадське здоров'я", спрямовані на різноманітні заходи, включаючи фінансову допомогу, харчування дітей, відшкодування витрат, медичні послуги, діагностику та інші.[5]

Також частка коштів була спрямована на капітальні ремонти і придбання обладнання для закладів охорони здоров'я, щоб покращити їхню інфраструктуру та забезпечити потреби населення в якісних медичних послугах.

Невикористання коштів:

Деякі кошти не були використані повністю через різні причини, такі як недопоставка обладнання, зміни вартості послуг під час закупівель, а також технічні або організаційні питання.

Використання соціологічного дослідження в аналізі може допомогти з'ясувати, наскільки задоволені мешканці Києва наданням медичних послуг, чи відповідають вони їхнім очікуванням, і чи є дефіцит якихось конкретних послуг або ресурсів в галузі охорони здоров'я.

Результати соціологічного дослідження, дозволяє отримати глибше розуміння ефективності витрат коштів, їхнього впливу на мешканців міста та ідентифікувати можливі напрямки для подальшого розвитку системи охорони здоров'я.

У 2023 році місто Київ вкрай активно розвиває свою соціальну сферу, що відображається в значному зростанні видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення населення. Цей економічний рух має значний вплив на життя мешканців міста, що може бути досліджено через призму соціологічного аналізу.

Аналіз соціального захисту:

За звітом про виконання бюджету міста Києва за 2023 рік, видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення киян значно зросли порівняно з попереднім роком. Це свідчить про збільшення уваги міських влад до покращення соціального становища населення та забезпечення його базовими потребами.

Соціологічне дослідження може виявляє реальні впливи цього зростання видатків на якість життя киян. Дослідження настроїв та задоволеності громадян соціальними програмами допоможе з'ясувати ефективність витрачання бюджетних коштів на соціальний захист.

Висновок:

Міждисциплінарний аналіз економіки міста Києва через соціологічне дослідження є важливим інструментом для розуміння взаємозв'язку між економічними рішеннями та їхнім впливом на соціальну сферу. Цей підхід дозволяє більш точно аналізувати ефективність розподілу бюджетних коштів та розробляти стратегії, спрямовані на поліпшення якості життя населення.

У світлі аналізу фінансів міста Києва за 2023 рік використання міждисциплінарних методів набуває суттєвого значення для оцінки ефективності управлінських рішень та аналізу фінансових аспектів міста.

Ефективність управлінських рішень:

Міждисциплінарний аналіз дозволяє оцінити ефективність використання міською владою фінансових ресурсів у вирішенні ключових проблем міста, таких як освіта, охорона здоров'я, та комунальне господарство. Поєднання економічного аналізу з публічним управлінням допомагає ідентифікувати та вирішувати ефективність програм та проектів, спрямованих на поліпшення якості життя мешканців.

Застосування міждисциплінарних методів дозволяє оцінити ефективність використання бюджетних ресурсів міста на різні сфери діяльності. Наприклад, економічний аналіз може виявити витрати на освіту та їх вплив на розвиток спільноти.

Міждисциплінарний підхід дозволяє виявити слабкі місця у фінансовому управлінні містом та визначити причини фінансових проблем. Наприклад, геопросторовий аналіз може розкрити нерівномірний розподіл бюджетних ресурсів у різних районах міста, що свідчить про недостатню ефективність управління.

Використання різних дисциплін у фінансовому аналізі дозволяє отримати більш повну картину фінансового стану міста та ефективності використання бюджетних ресурсів. Завдяки міждисциплінарному підходу міська влада може

приймати краще обґрунтовані рішення, спрямовані на покращення фінансової стабільності та забезпечення сталого розвитку міста.

Міждисциплінарні методи у фінансовому аналізі міста Києва дозволяють ефективно оцінювати управлінські рішення, використання бюджетних ресурсів та виявляти проблеми у системі управління. Поєднання різних дисциплін дозволяє отримати комплексний погляд на фінансовий стан міста та забезпечити його стале та ефективне розвиток.

Вплив війни на бюджет міста Києва за 2023 рік: Міждисциплінарний аналіз

У контексті подій, які трансформувалися у 2023 році, важливо ретельно проаналізувати вплив воєнних подій на видатки та надходження бюджету міста Києва за допомогою міждисциплінарного підходу, який об'єднує політологію та соціологію.

Політологічний аналіз:

У зв'язку з воєнним конфліктом, спостерігається істотне зростання бюджетних видатків на оборону та безпеку міста. Витрати на забезпечення безпеки, зокрема на підтримку військових та поліцейську діяльність, можуть суттєво зрости порівняно з попередніми роками. Крім того, політичні рішення, прийняті у зв'язку з екстремною ситуацією, можуть суттєво вплинути на структуру бюджетних видатків та прискорити процес розподілу фінансових ресурсів.

Соціологічний аналіз:

Воєнний конфлікт може також вплинути на надходження до бюджету через зниження економічної активності та спад податкових надходжень. Соціологічне дослідження може виявити реакцію мешканців на військові події та їх вплив на економічну ситуацію міста. Зменшення споживчого попиту, падіння доходів населення та невизначеність щодо майбутнього можуть призвести до зниження

обсягів внутрішнього споживання та, відповідно, до зменшення податкових надходжень до бюджету міста.

Поєднання політологічного та соціологічного аналізу дозволить отримати комплексне розуміння впливу воєнного конфлікту на економічну ситуацію у місті Києві. Результати такого аналізу нададуть міським владам можливість приймати обґрунтовані рішення щодо бюджетного планування та адаптації до нових умов, забезпечуючи стійкість міських фінансів у непередбачуваних умовах.

Використання міждисциплінарного підходу до аналізу економіки та публічних фінансів міста Києва у 2023 році, який базується на політологічних та соціологічних дослідженнях, є важливим кроком у розумінні та адаптації до складних ситуацій, що виникають у зв'язку з військовим конфліктом. Це дасть змогу розробляти стратегії відповіді та забезпечувати стійкість міського бюджету у непередбачуваних умовах.

2.3 Висновки та рекомендації щодо функціонування публічних фінансів міста Києва: підсумок аналізу та перспективи покращення

Аналіз фінансових аспектів міста Києва за 2023 рік показує наявність кількох ключових тенденцій та проблем, які визначають його фінансову динаміку та ефективність управління. Перша тенденція полягає у збільшенні капітальних видатків, що може свідчити як про необхідність стратегічних інвестицій у розвиток, так і про можливу недостатню оптимізацію поточних витрат. Це відображає не лише потребу в інвестиціях, але й можливі недоліки в управлінні ресурсами.

Друга тенденція - зростання соціальних виплат, що вказує на збільшення потреб громадян у допомозі та підтримці. Однак це також може створювати фінансовий тиск та перешкоди в бюджетному плануванні. Нерівномірний розподіл бюджетних ресурсів, третя тенденція, може призводити до соціальної нерівності та напруги, порушуючи розвиток міста та спричиняючи незадоволення серед мешканців.

Четверта тенденція полягає у високих витратах на капітальні трансфери, що може свідчити про неефективне розподілення коштів та можливість корупційних схем. Це, в свою чергу, підтримує недостатньо ефективні програми та втрату грошей через невідповідність. П'ята тенденція - дефіцитність бюджету - може призвести до обмеження програм та збільшення боргового фінансування, ускладнюючи фінансове управління та обмежуючи можливості розвитку міста.

Шоста тенденція вказує на залежність від економічної кон'юнктури, що може суттєво вплинути на фінансове управління та розвиток міста. Ці тенденції та проблеми вимагають комплексного підходу та впровадження ефективних стратегій для забезпечення сталого розвитку.

Рекомендації для покращення фінансового управління містом Києвом мають враховувати всі вищезазначені аспекти. Це може включати оптимізацію капітальних видатків, підвищення ефективності соціальних програм, більш рівномірний розподіл бюджетних ресурсів, удосконалення механізмів контролю за капітальними трансфертами, а також ретельне бюджетування з урахуванням можливих економічних коливань. Тільки через системний підхід до цих питань можна забезпечити ефективне управління бюджетними ресурсами та стабільний розвиток міста.

У сучасному управлінні фінансами міста Києва набуває великого значення оптимізація капітальних видатків. Це вимагає проведення глибокого аналізу кожного проекту капітальних витрат, що базується на розгляді їхнього соціально-економічного впливу. Для цього слід використовувати міждисциплінарний підхід, залучаючи

економістів, соціологів та політологів для обґрунтування пріоритетів та оцінки результативності проектів.

Другим ключовим напрямком є підвищення ефективності соціальних програм. Це вимагає проведення комплексного аналізу соціальних програм з оцінкою їх впливу на якість життя громадян. Залучення соціологів для збору та аналізу даних про соціальні потреби та пріоритети громадян стане ключовим для підвищення ефективності соціальних виплат.

Третім аспектом є посилення фінансової дисципліни, яке можна досягти шляхом встановлення жорстких механізмів контролю за витратами та надходженнями через впровадження електронних систем моніторингу та звітності. До цього процесу також варто залучити політологів для аналізу та оцінки ефективності системи фінансового контролю.

Четвертий аспект передбачає розробку геопросторової стратегії розвитку. Це означає аналіз геопросторового розподілу бюджетних витрат для ідентифікації територіальних особливостей розвитку міста та розробку стратегії, спрямованої на збалансований розвиток всіх його районів.

П'ятий аспект - залучення експертів та стейкхолдерів. Це передбачає участь економістів, соціологів, політологів та інших фахівців у процесі розробки стратегій фінансового управління та забезпечення широкої участі громадськості та зацікавлених стейкхолдерів у прийнятті фінансових рішень.

Шостий аспект, транспарентність та відкритість, передбачає забезпечення доступності інформації про бюджетні процеси та розвиток системи відкритого бюджету для активної участі громадськості у моніторингу та контролі за фінансами.

Реалізація цих рекомендацій сприятиме покращенню фінансового управління містом Києвом, забезпечить ефективне використання бюджетних ресурсів та

задоволення потреб громадян у якісних комунальних послугах та соціальній підтримці.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ II

У даному розділі було проведено комплексне дослідження стану фінансової діяльності міста Києва з використанням різноманітних наукових підходів та методів. А саме, були розглянуті три основні аспекти: збір та аналіз статистичних даних щодо фінансової діяльності міста, міждисциплінарний аналіз фінансових даних міста з використанням інтеграції методів, а також висновки та рекомендації щодо функціонування публічних фінансів міста Києва.

Основна теза розділу полягає в тому, що міждисциплінарний підхід у аналізі публічних фінансів є необхідним для розуміння складних економічних процесів та їх впливу на соціально-економічний розвиток міста. Через поєднання різних наукових підходів та методів, таких як економічний аналіз, статистичний аналіз, аналіз публічного управління, аналіз ефективності управлінських рішень, політологічні та соціологічні дослідження, вдалося отримати комплексне уявлення про стан фінансів та можливості їхнього покращення.

Аналізуючи звіт про виконання бюджету міста Києва за певний період, було виявлено збільшення видатків у різних секторах міста, зокрема, на будівництво та розвиток транспортної та комунальної інфраструктури. Це свідчить про активний розвиток міста та необхідність подальшого інвестування у ці напрямки.

Міждисциплінарний аналіз також включав геопросторовий аналіз та соціологічні дослідження, які дозволили виокремити ключові фактори впливу на ефективність управління фінансовими ресурсами та ідентифікувати пріоритетні напрямки розвитку міста.

Зазначений підхід також сприяв формуванню рекомендацій для покращення фінансового управління містом Києвом. Рекомендації охоплюють такі аспекти, як оптимізація капітальних видатків, підвищення ефективності соціальних програм, розробка геопросторової стратегії розвитку та залучення експертів у процес прийняття рішень.

Додатково, аналіз публічного управління є важливим не лише для виявлення ефективності управлінських рішень та розподілу бюджетних ресурсів, але й для визначення його впливу на соціально-економічний розвиток міста. Це особливо актуально в контексті сучасних викликів, таких як військовий конфлікт або глобальна економічна нестабільність. Міждисциплінарний аналіз економічних та соціальних аспектів фінансової діяльності міста дозволяє уникнути однобічного підходу до управління та забезпечити комплексні стратегії розвитку, які враховують потреби та очікування громадян.

Також слід зауважити, що успішність реалізації рекомендацій залежить від активної участі різних зацікавлених сторін, включаючи владу, бізнес-середовище, громадські організації та громадянське суспільство. Тільки шляхом спільної роботи та взаємодії цих суб'єктів можна досягти стійкого та збалансованого розвитку міста.

У цілому, дослідження показало, що міждисциплінарний підхід до аналізу публічних фінансів має великий потенціал для розв'язання складних проблем управління та забезпечення стійкого розвитку міста. Такий підхід дозволяє не лише виявляти проблеми, але й запропонувати конкретні рішення, спрямовані на досягнення стратегічних цілей та покращення якості життя мешканців. Дослідження

дозволило отримати глибоке та комплексне уявлення про стан фінансової діяльності міста Києва, а також розробити конкретні рекомендації для покращення управління фінансовими ресурсами та забезпечення стійкого розвитку міста.

РОЗДІЛ 3

ТВОРЧІ РІШЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ПІДХОДІВ

3.1 Аналіз та розробка конкретних ідей та пропозицій щодо вдосконалення структури та управління публічними фінансами з використанням міждисциплінарних методів

Аналіз та розробка конкретних ідей та пропозицій щодо вдосконалення структури та управління публічними фінансами в Україні вимагає комплексного підходу з використанням міждисциплінарних методів. Проблема ефективного управління публічними фінансами в країні є нагальною та потребує негайних заходів для подолання. Одним з найбільш критичних аспектів є нестабільність державного бюджету, викликана відсутністю чіткої стратегії його формування та недостатньою ефективністю використання бюджетних коштів. З цієї причини важливо розробити та впровадити ефективну стратегію формування бюджету, спрямовану на досягнення стратегічних цілей, а також забезпечити транспарентність та відкритість у управлінні фінансами.

Для вирішення цих проблем важливо враховувати міждисциплінарний підхід, оскільки вони включають економічні, соціальні та політичні аспекти, які були описані в статті “Шляхи покращення управління публічними фінансами в сучасних умовах”. Наприклад, створення ефективних механізмів бюджетування передбачає розробку стратегії формування бюджету, яка базуватиметься на пріоритетах розвитку країни та

враховуватиме потреби різних галузей. Важливо також забезпечити публічність процесу бюджетування та залучити громадян до обговорення бюджетних пріоритетів [6].

Боротьба з корупцією також потребує міждисциплінарного підходу, зокрема, зміцнення системи контролю за використанням державних коштів та впровадження ефективних механізмів боротьби з корупцією в управлінні фінансами.

Реформування пенсійної системи та залучення інвестицій потребують розробки та впровадження програм з урахуванням міждисциплінарних аспектів, а також залучення інвестицій у розвиток інфраструктури та економіки для забезпечення стабільності фінансової системи.

Підвищення ефективності податкової системи передбачає розробку та впровадження ефективних механізмів стягнення податків, які сприятимуть збільшенню надходжень до бюджету та підтримці фінансової стабільності.

Залучення громадян до управління фінансами потребує запровадження механізмів громадського контролю за використанням бюджетних коштів та залучення громадян до участі у прийнятті рішень щодо фінансових питань країни.

Ці кроки спрямовані на покращення структури та управління публічними фінансами з використанням міждисциплінарних методів та є важливими для забезпечення стабільності фінансової системи України.

Управління публічними фінансами є ключовим елементом стабільності та ефективності державного апарату. Однак, зараз Україна стикається з численними проблемами у цій сфері, включаючи недостатню прозорість, високий рівень корупції та неефективне використання ресурсів. Для вирішення цих проблем пропонується ряд конкретних заходів, які ґрунтуються на рекомендаціях з статті [7] “Особливості ефективного управління публічними фінансами в Україні” та міждисциплінарних методах та враховують різні аспекти управління фінансами.

Підвищення фінансової грамотності населення передбачає надання доступу до освітніх ресурсів, які дозволять громадянам отримувати інформацію про витрати бюджету та механізми його формування. Проведення майстер-класів, семінарів та тренінгів щодо фінансової грамотності допоможе підвищити рівень усвідомленості громадян та сприятиме ефективному контролю за використанням публічних коштів.

Забезпечення прозорості та ефективності інформаційних систем передбачає розвиток та доопрацювання існуючих інформаційних систем, таких як "Prozorro" та "E-data", для забезпечення прозорості та відкритості у використанні публічних коштів. Важливо забезпечити регулярне та достовірне звітування про витрати та доходи бюджету.

Оптимізація фіскальних правил передбачає введення жорстких фіскальних правил, які регулюватимуть розмір дефіциту бюджету та державного боргу. Це допоможе забезпечити фінансову стабільність та зменшити ризик фінансових криз.

Розробка науково-дослідницьких інститутів передбачає створення незалежних науково-дослідницьких інститутів, які будуть займатися аналізом та розробкою стратегій управління публічними фінансами. Ці інститути мають включати експертів з різних галузей, таких як економіка, фінанси, право та соціальні науки, для комплексного підходу до проблем управління фінансами.

Удосконалення системи бюджетування передбачає розробку єдиної узагальненої методології формування бюджетів публічних організацій, яка враховуватиме вимоги ефективного управління ресурсами. Це включає розробку механізмів бухгалтерського, управлінського та маркетингового обліку, а також чіткий контроль та аналіз бюджетних витрат.

Надані пропозиції щодо вдосконалення структури та управління публічними фінансами в Україні враховують міждисциплінарність управління фінансами та спрямовані на покращення ефективності та прозорості управління фінансами країни.

Стратегічний підхід до вдосконалення управління публічними фінансами вимагає глибокого аналізу та оцінки боргової стійкості, щоб ідентифікувати потенційні ризики та розробити методи їх мінімізації [8 с. 141]. Значну роль у цьому процесі може відіграти Міжнародний валютний фонд (МВФ), забезпечуючи важливі рекомендації та методологічну підтримку. Ефективне регулювання та управління фінансами є ключовим для зменшення ризиків та підвищення фінансової ефективності, як і поліпшення процесів реструктуризації державного боргу для зниження фінансових навантажень. Активне управління ризиками та диверсифікація боргового портфеля є необхідними для забезпечення його стабільності.

Важливо також зосередити увагу на підвищенні ефективності керування фінансами державних підприємств, включно з впровадженням принципів корпоративного управління та стратегічного підходу [8, с. 209]. Холдингова модель управління та управління контрактами можуть значно збільшити координацію та ефективність діяльності державних підприємств. Інтеграція євроінтеграційних вимог та оцінка діяльності державних підприємств сприятимуть їхній відповідності міжнародним стандартам, а розвиток кадрового потенціалу та моніторинг продуктивності дозволить забезпечити якісне управління.

Зміщення податкового навантаження на екологічні податки може стимулювати збалансоване використання природних ресурсів та покращити якість навколишнього середовища. Водночас, важливо аналізувати можливі негативні наслідки таких реформ, зокрема щодо викривлення конкуренції та конкурентоспроможності. Порівняльний аналіз податкових систем країн ЄС допоможе виявити ефективні підходи до оптимізації податкового навантаження. Вивчення зв'язку між податковим навантаженням та економічною динамікою дозволить визначити оптимальний рівень оподаткування.

Оцінка ефективності лібералізації податкових систем та впровадження нейтральних податків на доходи вимагає детального аналізу та врахування специфіки кожної країни.

Дані стратегії втілюють міждисциплінарний підхід до управління публічними фінансами, покликані забезпечити стійкість та оптимальність фінансових систем, зосереджуючи увагу на збалансованому використанні ресурсів, стимулюванні економічного росту та адаптації до сучасних економічних викликів [8].

Стратегії вдосконалення управління публічними фінансами повинні включати перегляд та перенесення податкового навантаження на екологічні податки та збори, що сприятиме покращенню якості навколишнього середовища та стимулюванню збалансованого використання природних ресурсів. Це потребує ретельної оцінки потенційних негативних ефектів таких реформ, включаючи ризики викривлення конкуренції та зниження конкурентоспроможності, що може спричинити фіскальні дисбаланси. Проведення порівняльного аналізу податкових систем країн ЄС дозволить ідентифікувати ефективні підходи до оптимізації податкового навантаження, які можуть бути застосовані для стимулювання економічного зростання. Також важливо аналізувати зв'язок між податковим навантаженням та економічною динамікою, щоб визначити оптимальний рівень оподаткування для підтримки стабільного розвитку. Оцінка ефективності лібералізації податкових систем і введення нейтральних податків на доходи є ключовими кроками для забезпечення позитивних економічних та фіскальних наслідків, що вимагає детального аналізу та індивідуального підходу до кожної країни.

При цьому, важливо застосувати принципи ефективного управління податковими реформами [8, с.329]. Гнучкість та стабільність податкового законодавства мають бути збалансованими для забезпечення передбачуваності та відповідності податковому середовищу реальним потребам бізнесу. Реформи повинні спрямовуватися на вирішення економічних проблем, уникаючи політичної мотивації,

щоб забезпечити стійке покращення фінансової ситуації країни. Заходи реформ повинні бути адекватними та ефективними, при цьому реформа має враховувати різні цілі, зокрема ефективність та справедливість оподаткування. Комплексний підхід до реформування включає зміни в податковій системі як частину ширшого підходу до соціально-економічного реформування. Міжнародні податкові правила та угоди мають враховуватися в процесі реформування, а також необхідно передбачити адаптаційний перехідний період. Вибір оптимального часу для реформи та ефективна стратегія її реалізації є вирішальними для успіху змін. Крім того, важливо розробити комунікаційну стратегію для залучення бізнесу, громадськості та інших зацікавлених сторін у процес реформ.

Застосування цих принципів і стратегій може забезпечити ефективні та стійкі реформи, спрямовані на розвиток економіки та покращення фінансового стану країни, забезпечуючи баланс між реалізацією національних цілей і відповідністю глобальним стандартам і практикам.

Управління публічними фінансами в Україні стикається з низкою критичних викликів, зокрема з фіскальними дисбалансами, які виникли через збільшення державних витрат у зв'язку з військовим станом. Відповіддю на цю проблему може стати проведення податкової реформи, спрямованої на збільшення податкових надходжень та фіскальну консолідацію. Додатково, система оподаткування зіткнулася з високим податковим навантаженням, нерівномірним розподілом податкового тягаря, та бюджетною заборгованістю з відшкодування ПДВ. Ці проблеми вимагають уваги, щоб забезпечити справедливість та ефективність оподаткування.

Крім того, в адмініструванні податків існують проблеми з методами мобілізації податкових надходжень та оцінюванням ефективності податкового контролю, що потребують перегляду і модернізації. Каральна модель податкового контролю та корупція подальше підривають довіру до системи та ефективність податкової

адміністрації. Це вимагає суттєвих зусиль для реформування та поліпшення транспарентності управління.

Запропоновані стратегії для удосконалення включають синхронне реформування податкової системи та оптимізацію державних видатків, що допоможе зменшити вплив державного сектору на ВВП. Розвиток інновацій та енергоефективності може стимулювати економічне зростання, в той час як децентралізація управління бюджетними коштами дозволить покращити розподіл ресурсів і забезпечити більшу автономію на місцевому рівні. Крім того, зменшення податкового навантаження та створення сприятливого середовища для бізнесу сприятимуть підприємництву та інвестиціям.

Важливим аспектом є мінімізація негативного впливу податків на економічне зростання через перегляд та оптимізацію системи оподаткування. Ефективне використання регулюючого потенціалу податкової системи повинно концентруватися на стимулюванні інновацій та раціональному природокористуванні. Нарешті, удосконалення механізмів захисту прав платників податків та створення ефективної системи розв'язання спорів є ключовим для забезпечення справедливості та прозорості в оподаткуванні.

Реалізація цих стратегій вимагає комплексного підходу, спрямованого на створення більш стабільної та ефективної фінансової системи, що може адаптуватися до викликів сучасності та забезпечити стає економічне зростання.

Пропозиції щодо вдосконалення структури та управління публічними фінансами в Україні орієнтовані на оптимізацію податкового навантаження та модернізацію фіскальних механізмів для забезпечення сталого економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності. Це включає послаблення податкового тягаря, що сприяє більшій економічній активності та залученню інвестицій. Одночасно пропонується реформа системи оподаткування фізичних осіб, включно з

переходом на пропорційний податок на доходи, що може збільшити довіру до системи оподаткування та спростити податкову структуру.

Ключовим напрямком є уніфікація ставок податку на доходи фізичних осіб та прибутки підприємств, що має на меті зменшення бюрократичних бар'єрів і спрощення податкової системи. Додатково, важливим аспектом є підтримка інновацій через податкові стимули, зокрема, впровадження знижок для науково-дослідних та розвідувальних діяльностей, що спонукає до нововведень та технологічного розвитку.

Ці заходи спрямовані на підвищення прозорості та ефективності управління публічними фінансами, забезпечуючи адаптацію до сучасних викликів та потреб, а також зміцнення фінансової стабільності України.

3.2 Стратегії впровадження міждисциплінарних методів в управління публічними фінансами: рекомендації, приклади та перспективи

Пропозиція щодо ефективного управління податковою системою полягає в запровадженні електронних сервісів для кращого адміністрування податків. Ця ідея ґрунтується на міждисциплінарному підході, що об'єднує інформаційні технології з фінансовою адміністрацією. Використання електронних сервісів сприяє покращенню ефективності управління податками через автоматизацію процесів, зменшення людського втручання та підвищення прозорості.

Пропозиції щодо реформування єдиного соціального внеску (ЄСВ) передбачають поступове зниження ставок для роботодавців і збільшення для працівників. Ця стратегія враховує міждисциплінарний характер економіки,

соціальної політики та фінансів. Впровадження такого підходу сприятиме стимулюванню підприємництва та забезпечить більш справедливий розподіл фінансових навантажень між роботодавцями та працівниками.

Пропозиція щодо умов переходу до наступного етапу зниження ставок ЄСВ передбачає підвищення середньорічної бази нарахування єдиного внеску. Це міждисциплінарне рішення, що поєднує фінанси та соціальну політику. Збільшення бази нарахування дозволить компенсувати зниження ставок і зменшити втрати для Пенсійного фонду, особливо умовах економічного піднесення.

Пропозиція щодо створення електронної системи моніторингу та аналізу використання державних коштів полягає в впровадженні цифрових інструментів для постійного контролю за розподілом та використанням бюджетних коштів. Цей підхід враховує міждисциплінарність інформаційних технологій, фінансового аналізу та публічного управління. Використання цифрових інструментів дозволить уряду оперативно втручатися у випадках недоцільного використання бюджетних коштів та підвищить рівень відкритості й прозорості управління фінансами.

Один із ефективних методів для поліпшення правового середовища та боротьби з корупцією - це впровадження системи електронного урядування (e-Government). Прикладом країни, що досягла успіху у цьому напрямку, є Естонія. Уряд Естонії активно використовує цифрові технології для забезпечення прозорості та ефективності в управлінні. Зокрема, система електронного урядування дозволяє громадянам здійснювати онлайн-звернення до влади, подавати документи, сплачувати податки тощо. Це спрощує взаємодію з державними установами та зменшує можливості для корупції, оскільки усі операції проводяться через цифрову платформу, яка забезпечує стеження та перевірку.

Розвиток та впровадження в Україні системи електронних послуг "Дія" є важливим кроком у поліпшенні правового середовища та боротьбі з корупцією.

Система "Дія" дозволяє громадянам та бізнесу здійснювати різноманітні державні послуги онлайн, що спрощує їх взаємодію з урядовими структурами та зменшує можливості для корупційних дій.

Проте, для досягнення повноцінного ефекту важливо постійно удосконалювати систему "Дія". Це може включати в себе поліпшення інтерфейсу та функціоналу платформи, збільшення кількості доступних послуг, а також забезпечення високого рівня захисту персональних даних та конфіденційності інформації користувачів. Додатковою метою може бути впровадження системи моніторингу та звітності, яка дозволить контролювати ефективність та прозорість у наданні державних послуг через платформу "Дія".

Удосконалення системи "Дія" в Україні є важливим кроком для покращення правового середовища, зменшення корупції та підвищення довіри до урядових органів. Це також сприятиме більш ефективному використанню публічних фінансів та зростанню економіки країни. Враховуючи європейські стандарти та практики в галузі електронного урядування, Україна зможе підвищити свою конкурентоспроможність та залучити більше іноземних інвестицій, що є важливим для її євроінтеграції та подальшого розвитку.

Пропозиція щодо проведення аналізу ефективності державних програм та проєктів передбачає створення незалежних експертних організацій для оцінки результативності та впливу програм та проєктів. Ця ідея враховує міждисциплінарний характер публічного управління, економіки та соціології. Об'єктивний аналіз допоможе виявити найефективніші програми та забезпечить належне використання державних ресурсів.

Інноваційний розвиток країни є критичним для її успішності та конкурентоспроможності в сучасному світі. Ось кілька ключових аспектів, що пояснюють необхідність інноваційного розвитку.

Економічний зріст є одним з основних мотивів для інновацій. Розвиток нових технологій, продуктів та послуг створює нові ринки та робочі місця, що сприяє зростанню виробництва та споживання. Це, в свою чергу, забезпечує країні можливість підтримувати свій економічний розвиток у глобальному контексті.

Конкурентоспроможність країни також залежить від інвестицій у наукові дослідження та інновації. Розвиток новаторських продуктів та технологій надає підприємствам перевагу на світовому ринку, як у внутрішньому, так і в зовнішньому сегментах.

Покращення якості життя громадян також є важливим результатом інноваційного розвитку. Нові технології у сферах охорони здоров'я, освіти, енергетики та інших можуть забезпечити більш ефективні та доступні послуги для населення.

Соціальний прогрес країни також залежить від інновацій. Наприклад, нові технології можуть допомогти зменшити забруднення довкілля або зробити медичне обслуговування більш доступним та ефективним.

Інноваційний розвиток країни може суттєво вплинути на сферу публічних фінансів через застосування міждисциплінарних підходів. Ефективне використання інновацій може сприяти покращенню фінансової стійкості та оптимізації бюджетних програм, забезпечуючи ефективне використання державних ресурсів та підвищуючи прозорість фінансових процесів.

Покращення фінансових потоків через застосування інноваційних рішень може сприяти більш ефективному використанню бюджетних коштів, забезпечуючи економічну ефективність та підвищуючи дохідність державних фінансів.

Прогнозування та управління фінансовими ризиками може бути покращене завдяки використанню аналітичних інструментів та даних, що сприятиме

зменшенню фінансових втрат та збільшенню ефективності управління фінансовими ресурсами.

Стимулювання інновацій у фінансовому секторі, такі як використання фінтех технологій, може сприяти розвитку фінансової системи та забезпечити нові джерела доходів для державного бюджету.

Залучення приватного капіталу для інфраструктурних проєктів, завдяки інноваційним підходам до фінансування, може сприяти економічному зростанню та покращенню інфраструктурних умов для бізнесу та населення.

Використання технологій блокчейну та цифрових платформ для управління фінансами може забезпечити більшу прозорість та достовірність управління публічними фінансами, що підвищить довіру громадськості та інвесторів.

Отже, інноваційний розвиток є важливим стратегічним напрямком для країни, оскільки він сприяє економічному зростанню, конкурентоспроможності, підвищенню якості життя та соціальному прогресу. Для досягнення цих цілей, країна повинна активно інвестувати у науку, технології та інновації, створювати сприятливе середовище для розвитку стартапів та підприємництва, а також сприяти співпраці між науковими установами, бізнесом та урядом.

Ще приклади ефективних міждисциплінарних методів в управлінні публічними фінансами.

Оцінка ефективності міждисциплінарних методів управління публічними фінансами в різних країнах базується на ряді факторів, включаючи ступінь їх адаптації до конкретних соціально-економічних умов, рівень інституційної розвиненості, та ступінь політичної волі впроваджувати інновації в управління.

1. Шведська модель "Fiscal Policy Council": Швеція, яка славиться своєю високою стабільністю публічних фінансів, використовує цей метод для забезпечення

прозорості та об'єктивності в управлінні бюджетом. Рада з фіскальної політики є незалежним органом, який аналізує фіскальні стратегії уряду та надає рекомендації щодо їхньої ефективності.

Цей підхід сприяє зменшенню політичних втручань у фінансові рішення, підвищує довіру громадськості та забезпечує більш об'єктивне оцінювання фіскальної політики.

На прикладі Шведської моделі "Fiscal Policy Council" створення в Україні незалежного органу, який відповідатиме за аналіз та оцінку фіскальної політики, може значно зменшити вплив корупції у процесі прийняття фінансових рішень. Також незалежний орган забезпечить більшу прозорість та об'єктивність управління публічними фінансами, що в свою чергу сприятиме збільшенню довіри суспільства до урядових структур.

2. Норвезька модель "Oil Fund": Норвегія успішно використовує цей метод для управління прибутками від нафтових видобутків. Нафтовий фонд Норвегії є одним з найбільших світових суверенних фондів, який інвестує кошти в різноманітні активи за межами країни. Цей підхід допомагає зменшити вплив коливань цін на нафту на внутрішню економіку, сприяє диверсифікації ризиків та забезпечує стабільність фінансових ресурсів для майбутніх поколінь.

Використовуючи Норвезьку модель "Oil Fund", Україна, яка також має значні природні ресурси, може використовувати цей підхід для ефективного управління прибутками від їх видобутку. Створення суверенного фонду допоможе зменшити ризики корупції та зловживань управління природними ресурсами, а також забезпечить стабільний дохід для розвитку країни.

3. Канадська модель "Performance-Based Budgeting": Канада використовує цей підхід для забезпечення ефективного використання бюджетних ресурсів та досягнення стратегічних цілей уряду. Замість традиційного "розподілу пайки", де

бюджет виділяється на основі попередніх років, у цьому підході фінансування аналізується на основі досягнення конкретних результатів та впровадження стратегічних ініціатив. Це сприяє ефективному використанню ресурсів, стимулює інновації та допомагає уникнути маргіналізації соціальних програм.

Канадська модель "Performance-Based Budgeting" в Україні сприятиме більш ефективному використанню бюджетних ресурсів та зменшить ризик корупції через більш прозорий та об'єктивний процес розподілу фінансування. Стимулювання інновацій та результативності у виконанні програм та проектів також сприятиме розвитку країни та залученню інвестицій.

У порівнянні з методами, які використовуються в Україні, ці підходи мають переваги в більшій стабільності, прозорості та ефективності управління публічними фінансами. Вони сприяють покращенню інвестиційного клімату, забезпеченню фінансової стабільності та підвищенню довіри громадськості до урядових інституцій.

Впровадження передових міждисциплінарних методів управління публічними фінансами в Україні є надзвичайно важливим для досягнення ключових цілей, таких як запобігання корупції, збільшення довіри суспільства, забезпечення прозорості та стимулювання розвитку інновацій.

Визначення ключових напрямків впровадження міждисциплінарних методів в управлінські практики публічних фінансів є важливим завданням для досягнення ефективного управління державними ресурсами. З огляду на пропозиції, висловлені у попередніх розділах, можна виділити кілька основних напрямків.

Першим ключовим напрямком є інтеграція інформаційних технологій. Це охоплює використання цифрових інструментів для автоматизації фінансових процесів, моніторингу використання бюджетних коштів та аналізу ефективності програм. Це може бути досягнуто через розробку електронних систем моніторингу та аналізу, а також створення баз даних для обліку фінансових операцій.

Другий напрямок - це експертний аналіз та оцінка програм. Залучення експертів з різних галузей для об'єктивної оцінки ефективності державних програм та проектів є ключовим для забезпечення оптимального використання ресурсів. Це передбачає створення незалежних експертних організацій та проведення комплексного аналізу впливу програм на різні сфери суспільства.

Третій напрямок - це публічне управління та стратегічне планування. Використання інструментів стратегічного планування для управління фінансовими ресурсами та досягнення стратегічних цілей держави допоможе оптимізувати використання ресурсів та забезпечити ефективне виконання завдань.

Четвертий напрямок - це фінансовий моніторинг та аудит. Регулярне проведення фінансового моніторингу та аудиту допоможе виявляти порушення та недоліки у використанні державних коштів, що сприятиме підвищенню ефективності управління фінансами.

Окрім цього, важливими напрямками є моделювання та аналіз ризиків, стратегії залучення фахівців різних галузей, освітні програми та тренінги для управлінців та співпраця з науковими установами та міжнародними організаціями. Вони сприятимуть створенню комплексної системи управління публічними фінансами, що базується на інтеграції різних наукових та практичних підходів для досягнення оптимальних результатів у використанні та управлінні фінансовими ресурсами.

Розробка рекомендацій щодо конкретних кроків і стратегій для успішного впровадження міждисциплінарних методів в управління публічними фінансами є важливою задачею, оскільки це сприятиме ефективному використанню державних ресурсів. Конкретні кроки і стратегії для успішного впровадження міждисциплінарних методів в управлінні публічними фінансами:

Створення міждисциплінарних робочих груп, що об'єднують експертів із різноманітних галузей таких як економіка, фінанси, управління та соціологія, є фундаментальним кроком у формуванні ефективних стратегій управління публічними фінансами. Ці команди мають потенціал використати свої знання для аналізу комплексних фінансових питань та розробки інноваційних рішень. Важливою складовою є також організація навчальних програм та тренінгів з міждисциплінарного управління фінансами для державних службовців, що включає курси з фінансового менеджменту, бюджетування та аналізу даних.

Співпраця між різними установами та департаментами, яка забезпечується через стимулювання обміну знаннями, може значно підвищити якість публічного фінансування. Впровадження сучасних інформаційних технологій для обробки та аналізу фінансових даних стане ключовим у виявленні та вирішенні проблемних ситуацій. Залучення зовнішніх консультантів дозволить вносити свіжі ідеї та забезпечити високий рівень експертизи при розробці міждисциплінарних стратегій.

Для забезпечення ефективності уведених змін, критично важливо розробити систему показників, яка б дозволяла оцінювати вплив впроваджених методів на практиці. Ефективні механізми комунікації між різними фінансовими установами сприятимуть швидкому вирішенню проблем та ефективному обміну інформацією.

Окрім того, створення наукових центрів та лабораторій дозволить зосередити зусилля на вивченні нових підходів і технологій у сфері управління фінансами. Використання передових аналітичних методів та прогнозування сприятиме точнішому розумінню фінансових потоків та їх впливу на економіку.

Підвищення фінансової грамотності серед громадян та залучення їх до процесів бюджетування та контролю сприятиме формуванню відкритого та від

повідального управління. Також, підтримка досліджень та інновацій в галузі публічних фінансів забезпечить неперервний розвиток та адаптацію до змінних умов.

Постійний моніторинг та оцінка результатів дозволять вчасно коригувати стратегії та поліпшувати практики управління.

Загалом, ці рекомендації покликані забезпечити створення міцної, прозорої та адаптивної системи управління публічними фінансами, заснованої на міждисциплінарних підходах та інноваційних рішеннях.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ III

У даному розділі проведено аналіз і розроблено конкретні ідеї та пропозиції з метою вдосконалення структури та управління публічними фінансами в Україні за допомогою міждисциплінарних методів. Висвітлено проблему нестабільності державного бюджету, викликану недостатньою ефективністю його формування та використанням. Визначено ключові напрямки впровадження міждисциплінарних методів у публічні фінанси, запропоновано конкретні кроки і стратегії для їх успішного впровадження. Також здійснено прогностичні оцінки та розглянуто перспективи використання міждисциплінарних досліджень у публічних фінансах України на основі аналізу поточного стану та трендів у цій галузі.

Аналіз показав, що для ефективного управління публічними фінансами в Україні необхідний комплексний підхід, який базується на міждисциплінарних методах та враховує різні аспекти управління фінансами. Запропоновані стратегії спрямовані на забезпечення стійкості та оптимальності фінансових систем, зосереджуючи увагу на збалансованому використанні ресурсів, стимулюванні економічного росту та адаптації до сучасних економічних викликів. Впровадження

цих стратегій може забезпечити ефективні та стійкі реформи, спрямовані на розвиток економіки та покращення фінансового стану країни, забезпечуючи баланс між реалізацією національних цілей і відповідністю глобальним стандартам і практикам.

Пропозиції щодо ефективного управління публічними фінансами включають розвиток фінансової грамотності населення, впровадження електронних сервісів для кращого адміністрування податків, створення електронної системи моніторингу та аналізу використання державних коштів, а також застосування системи електронного урядування (e-Government). Ці пропозиції ґрунтуються на міждисциплінарних підходах, об'єднуючи інформаційні технології, фінансовий аналіз та публічне управління, що робить їх ефективними і перспективними для вдосконалення управління публічними фінансами в Україні.

Інноваційний розвиток країни є критичним для її успішності та конкурентоспроможності в сучасному світі. Отже, інноваційний розвиток є важливим стратегічним напрямком для країни, оскільки він сприяє економічному зростанню, конкурентоспроможності, підвищенню якості життя та соціальному прогресу. Для досягнення цих цілей, країна повинна активно інвестувати у науку, технології та інновації, створювати сприятливе середовище для розвитку стартапів та підприємництва, а також сприяти співпраці між науковими установами, бізнесом та урядом.

Були розглянуті приклади ефективних міждисциплінарних методів в управлінні публічними фінансами в різних країнах базуються на ряді факторів, таких як ступінь адаптації до соціально-економічних умов, рівень інституційної розвиненості та політична воля для впровадження інновацій. Наприклад:

1. Шведська модель "Fiscal Policy Council" забезпечує прозорість та об'єктивність в управлінні бюджетом, що може послужити прикладом для України у створенні незалежного органу для аналізу

фіскальної політики, що сприятиме зменшенню корупції та підвищить довіру громадськості до урядових структур.

2. Норвезька модель "Oil Fund" дозволяє ефективно управляти прибутками від нафтових видобутків, що може бути корисним для України у забезпеченні стабільного доходу від природних ресурсів.

3. Канадська модель "Performance-Based Budgeting" сприяє ефективному використанню ресурсів та стимулює інновації, що також може бути важливим для України в уникненні корупції та підвищенні результативності програм і проектів. Такі підходи мають переваги у стабільності, прозорості та ефективності, сприяючи покращенню інвестиційного клімату та підвищенню довіри громадськості до уряду.

Конкретні кроки і стратегії для успішного впровадження міждисциплінарних методів в управлінні публічними фінансами включають створення міждисциплінарних робочих груп, співпрацю між різними установами, застосування сучасних інформаційних технологій та залучення зовнішніх консультантів. Важливо також розробити систему показників для оцінювання впливу впроваджених методів, підвищити фінансову грамотність серед громадян та забезпечити підтримку досліджень та інновацій в галузі публічних фінансів. Ці заходи спрямовані на створення міцної, прозорої та адаптивної системи управління публічними фінансами, що базується на міждисциплінарних підходах та інноваційних рішеннях.

Отже, даний розділ дипломної роботи відображає важливість та перспективи використання міждисциплінарних підходів у розв'язанні актуальних проблем управління публічними фінансами в Україні, а також визначає шляхи для подолання цих проблем та досягнення стійкого економічного та соціального розвитку країни.

ВИСНОВОК

Підсумовуючи викладене у дипломній роботі, можна зробити важливі висновки, що сприятимуть розумінню суті та перспектив використання міждисциплінарних підходів у сфері публічних фінансів. Дослідження аргументує необхідність застосування міждисциплінарних методів в аналізі публічних фінансів, оскільки вони дозволяють збагачувати традиційні економічні підходи та розширювати уявлення про функціонування фінансових систем. Теоретичні та методологічні основи міждисциплінарних досліджень в економічній аналітиці, які були детально розглянуті, дозволяють враховувати різноманітні аспекти та взаємозв'язки між різними галузями знань.

Здійснено всебічний аналіз сучасних підходів та тенденцій у застосуванні міждисциплінарних методів для дослідження публічних фінансів. Проведено огляд літератури та наукових джерел щодо концепції міждисциплінарності в економічній аналітиці, проаналізовано теоретичні основи міждисциплінарних досліджень у контексті економіки та фінансів, вивчено різні концепції для побудови міждисциплінарних досліджень у сфері публічних фінансів, а також проведено критичний аналіз існуючих теорій та концепцій, що застосовуються у міждисциплінарних дослідженнях публічних фінансів.

Серед концепцій, які використовуються у міждисциплінарних дослідженнях публічних фінансів, можна виділити такі як: аналіз бюджетного процесу, оцінка фіскальних політик, дослідження макроекономічних впливів фінансових рішень, аналіз соціально-економічних наслідків державної політики. Важливим є розширення області застосування методів міждисциплінарного аналізу, що дає можливість отримати більш об'єктивну та повну картину фінансового стану держави.

Аналіз функціонування публічних фінансів міста Києва з використанням міждисциплінарних методів виявився ефективним, що підтверджує їх потенціал для

розв'язання практичних завдань управління фінансовими ресурсами. Використання міждисциплінарних методів дозволило ідентифікувати ключові фактори впливу на ефективність управління фінансовими ресурсами та пріоритетні напрямки розвитку міста. Звіт про виконання дохідної частини бюджету міста Києва за 2023 рік відображає успішні економічні та фінансові показники, що свідчать про ефективність фіскальної політики та загальний розвиток міста. Основним джерелом доходів виявився податок на доходи фізичних осіб, що зріс на 115, 7% порівняно з попереднім роком, відображаючи позитивний економічний розвиток та збільшення доходів населення. Місцеві податки і збори, включаючи єдиний податок, також зросли, вказуючи на загальне збільшення податкових надходжень до бюджету міста.

Збільшення видатків у різних секторах міста, зокрема на будівництво та розвиток транспортної і комунальної інфраструктури, свідчить про активний розвиток міста та необхідність подальшого інвестування у ці напрямки. Міждисциплінарний підхід до аналізу економіки міста Києва включає геопросторовий аналіз та соціологічні дослідження, які виявляють просторовий розподіл бюджетних витрат та розвиток інфраструктури міста, підкреслюючи пріоритети для інвестицій.

Міждисциплінарний аналіз економіки та публічних фінансів міста Києва є важливим для розуміння взаємозв'язку економічних та соціальних процесів. Цей підхід дозволяє розробляти ефективні стратегії управління бюджетними ресурсами та забезпечувати стаке соціально-економічне зростання міста. Рекомендації для покращення фінансового управління містом Києвом мають враховувати всі аспекти, включаючи оптимізацію витрат, підвищення ефективності програм та забезпечення прозорості у фінансових процесах.

Запропоновані в роботі ідеї та пропозиції щодо вдосконалення управління публічними фінансами, а також рекомендації щодо впровадження міждисциплінарних методів в управлінські практики, мають практичне значення і можуть бути використані для покращення фінансового управління не лише у місті Києві, а й у всій

Україні. Зокрема, оптимізація капітальних видатків, підвищення ефективності соціальних програм, розробка геопросторової стратегії розвитку та залучення експертів у процес прийняття рішень дозволяють забезпечити ефективне використання бюджетних ресурсів та задоволення потреб громадян.

Дослідження показало, що міждисциплінарний підхід до аналізу публічних фінансів має великий потенціал для розв'язання складних проблем управління та забезпечення стійкого розвитку міста. Такий підхід дозволяє не лише виявляти проблеми, але й запропонувати конкретні рішення, спрямовані на досягнення стратегічних цілей та покращення якості життя мешканців. Дослідження дозволило отримати глибоке та комплексне уявлення про стан фінансової діяльності міста Києва, а також розробити конкретні рекомендації для покращення управління фінансовими ресурсами та забезпечення стійкого розвитку міста.

Таким чином, впровадження міждисциплінарних методів в аналізі та управлінні публічними фінансами є надзвичайно важливим для досягнення глибшого розуміння функціонування фінансових систем держави та розробки ефективних стратегій управління ними. Це дозволяє максимально враховувати різноманітність факторів, що впливають на публічні фінанси, і сприяє подальшому розвитку цієї важливої наукової та практичної галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колот Анатолій Михайлович. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка 2014. Міждисциплінарний підхід як передумова розвитку економічної науки та освіти. URL:
<https://cyberleninka.ru/article/n/mizhdistsiplinarniy-pidhid-yak-peredumova-rozvitku-ekonomichnoyi-nauki-ta-osviti>
 2. Колот Анатолій Михайлович. МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ЯК ДОМІНАНТА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. URL:
<https://core.ac.uk/download/pdf/32609714.pdf>
 3. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
 4. VÍTOR NEVES. Assistant Professor at the School of Economics and Researcher of the Centre for Social Studies of the University of Coimbra, Portugal. Economics and interdisciplinarity: an open-systems approach. URL:
<https://www.scielo.br/j/rep/a/XK8fMhs9crp63RMf6mKHhvL/?lang=en#>
 5. Офіційний портал Києва. Публічна інформація. Звіт про виконання бюджету м. Києва за 2023 рік. URL:
https://kyivcity.gov.ua/publiczna_informatsiia_Tag_166122/zvit_pro_vikonannya_b_yudzhetu_m_kiyeva_za_2023_rik/
- Уляна Пахоляк. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ. URL:
https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/21157/2/SEIED_2017_Pacholiak_U-Ways_to_improve_public_32-35.pdf

6. Анастасія Абдуллаєва. Олена Харковенко. **ОСОБЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ В УКРАЇНІ**. URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2453>

7. ДННУ “Академія фінансового управління” 2015. За редакцією Т. І. Єфименко. **УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ ТА РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**. URL:

https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=448&num=1

ДОДАТКИ

Додаток А

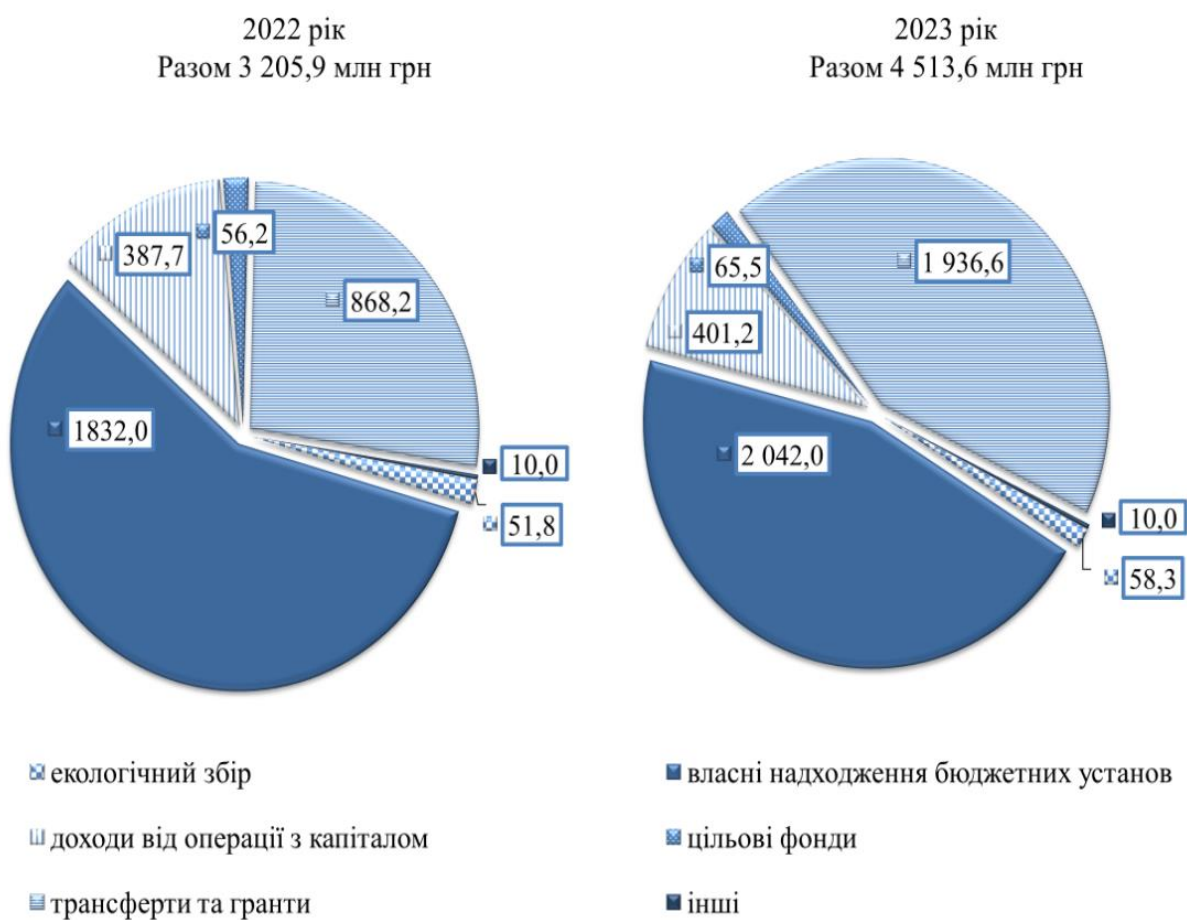

Рисунок А.1 Структура доходів спеціального фонду бюджету міста Києва 2022-2023 роки (млн. грн.)

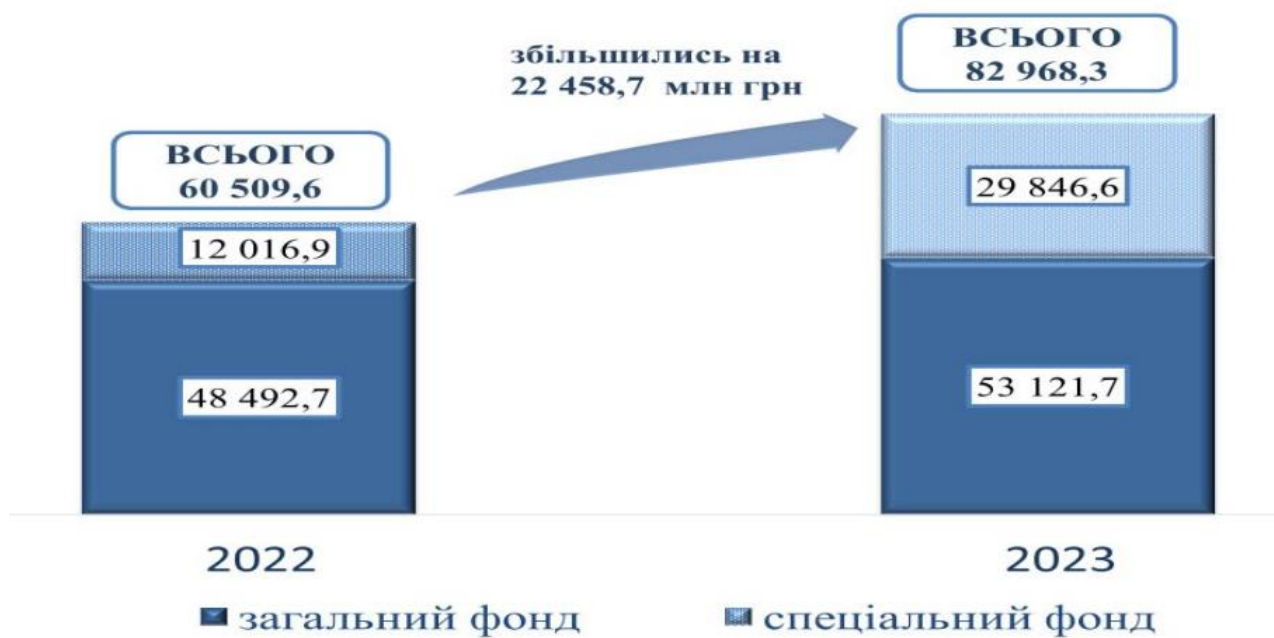

Рисунок А.2 Видатки бюджету м .Києва за 2022-2023 роки (млн. грн.)

Додаток Б

Таблиця Б.1 Видатки бюджету міста Києва за 2022/2023 роки за функціональною класифікацією

тис. грн

	2022 рік			2023 рік			Відхилення 2023 до 2022, +/-
	План на рік	Факт на 31.12.2022	частка, %	План на рік	Факт на 31.12.2023	частка, %	
Державне управління	2 770 236,0	2 510 523,7	4,15	3 154 793,0	2 919 774,5	3,52	409 250,8
Освіта	24 660 294,7	20 940 438,7	34,61	25 821 052,7	23 533 341,3	28,36	2 592 902,6
Охорона здоров'я	6 619 886,8	5 467 713,1	9,04	7 939 054,3	6 950 916,2	8,38	1 483 203,1
Соціальний захист та соціальне забезпечення	4 340 595,0	3 355 118,1	5,54	8 081 742,4	7 370 549,3	8,88	4 015 431,2
Культура і мистецтво	1 484 853,0	1 339 015,6	2,21	1 621 296,8	1 530 779,9	1,85	191 764,3
Фізична культура і спорт	1 191 916,4	843 918,9	1,39	1 392 818,1	1 232 900,4	1,49	388 981,5
Житлово-комунальне господарство	6 209 615,8	4 345 793,6	7,18	7 841 734,5	6 656 470,5	8,02	2 310 676,9
Сільське і лісове господарство, рибне господарство	3 008,7	1 025,4		1 983,4	780,0		-245,4
Будівництво та регіональний розвиток	927 913,7	486 691,6	0,80	3 480 739,8	2 398 375,3	2,89	1 911 683,7
Транспорт, дорожнє господарство	10 903 662,4	8 615 108,6	14,24	27 841 758,3	19 672 943,7	23,71	11 057 835,1
Зв'язок, телекомунікації та інформатика	658 451,4	456 657,7	0,75	1 776 406,9	1 681 033,9	2,03	1 224 376,2

	2022 рік			2023 рік			Відхилення 2023 до 2022, +/-
	План на рік	Факт на 31.12.2022	частка, %	План на рік	Факт на 31.12.2023	частка, %	
Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю	7 587 961,4	6 997 287,9	11,56	2 287 678,7	1 848 478,4	2,23	-5 148 809,5
Реалізація програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ	128 426,4			38 776,9	19 455,7		19 455,7
Захист населення та територій від надзвичайних ситуацій	173 392,0	144 912,4	0,24	234 883,4	218 836,1	0,26	73 923,7
Громадський порядок та безпека	9 482,3	2 353,4	0,00			0,00	-2 353,4
Охорона навколишнього природного середовища	97 461,0	30 049,8	0,05	169 295,9	81 930,3	0,10	51 880,5
Засоби масової інформації	189 826,0	176 133,6	0,29	200 026,0	192 240,4	0,23	16 106,8
Обслуговування місцевого боргу	928 321,3	536 153,8	0,89	603 357,5	515 638,5	0,62	-20 515,3
Резервний фонд	3 478 220,5	2 095 174,3	3,46	88 811,7	33 682,6	0,04	-2 061 491,7
Разом видатків	72 363 524,8	58 344 070,2	96,42	92 576 210,3	76 858 127,0	92,64	18 514 056,8
Міжбюджетні трансферти	1 251 891,0	1 251 247,2	2,07	6 155 595,4	6 114 160,3	7,37	4 862 913,1
Кредитування місцевих бюджетів	845 398,6	914 313,5	1,51	-169 473,4	-3 976,3	0,00	-918 289,8
Всього видатків	74 460 814,4	60 509 630,9	100,0	98 562 332,3	82 968 311,0	100,0	22 458 680,1

Рисунок Б.1 Структура видатків за економічною класифікацією за 2022-2023 роки (млн. грн.)

Додаток В

Таблиця В.1 Міжбюджетні трансфери у 2022/2023 роках

тис. грн

	2022 рік			2023 рік			Відхилення 2023 до 2022, +/-
	План на рік	Факт на 31.12.2022	частка, %	План на рік	Факт на 31.12.2023	частка, %	
Видатки бюджету міста Києва, з них:.	74 460 814,4	60 509 630,9	100,0	98 562 332,3	82 968 311,0	100,0	22 458 680,1
міжбюджетні трансфери з державного бюджету, з них:	10 468 284,0	7 047 062,0	11,65	8 727 797,4	8 449 634,6	10,18	1 402 572,6
Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам внаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та	81 037,2	81 037,2	0,13	69 570,3	69 570,3	0,08	-11 466,9

	2022 рік			2023 рік			Відхилення 2023 до 2022, +/-
	План на рік	Факт на 31.12.2022	частка, %	План на рік	Факт на 31.12.2023	частка, %	
літакобудування							
Трансфери з бюджету міста Києва іншим бюджетам, в .ч.	1 239 791,0	1 239 791,4	2,05	6 155 595,4	6 114 160,3	7,37	4 874 368,9
субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів	829 791,4	829 791,4	1,37	4 765 595,4	4 724 160,3	5,69	3 894 368,9
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на перерахування коштів в умовах воєнного стану або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальної цілісності				1 380 000,0	1 380 000,0	1,66	1 380 000,0
Інші дотації з місцевого бюджету	410 000,0	410 000,0	0,68	10 000,0	10 000,0	0,01	-400 000,0